

Årsrapport 2022

Interview med Elsebeth Gerner Nielsen
Sang som en del af løsningen på trivsels- og klimakrise.
Læs mere på side 72

Formanden har ordet
»I Sangens Hus mener vi, at Danmark har brug for stærke, lokale sangmiljøer«.
Læs mere på side 8

Status på projekter
Få overblik over alle igangværende projekter i Sangens Hus.
Læs mere på side 40

Sangens Hus
Alle har en stemme

SANGENS HUS ÅRSRAPPORT 2022
Udgivet af Sangens Hus
© Sangens Hus og bidragsyderne

REDAKTØR
Maja Höhn, Sangens Hus

GRAFISK TILRETTELÆGGELSE
Janus Engelbrecht, Sangens Hus

KORREKTUR
Mette Johnsen Elbeck, Sangens Hus

FOTOS
Ard Jongsma: side 1, 2, 3, 6, 22, 38, 40, 42, 43, 44, 45, 58, 59, 60, 61, 62, 65, 67, 71
Kasper Bøg: side 8
Adobe Stock: side 46, 47
Janus Engelbrecht, Sangens Hus: side 10, 12, 48, 49
Morten Arnfred / Morten Krogh, Velvet Productions: side 54, 55
Palle Skov: side 73

TRYK
Lasertryk

Sangens Hus
Nørregade 7D
7400 Herning
www.sangenshus.dk

Tak til de mange, der har bidraget til rapporten.

Sangens Hus

Alle har en stemme

FONDE, PULJER OG BIDRAGSYDERE

FONDE OG PULJER

A.P. Møller Fonden

Augustinus Fonden

Brebølfonden

Det Obelske Familiefond

Nordea-fonden

Ole Kirk's Fond

Slots- og Kulturstyrelsen

Statens Kunstfond

TrygFonden

VELUX FONDEN

ØVRIGE BIDRAGSYDERE

HERNING KOMMUNE:
et årligt tilskud til udvikling af Sangens Hus' Videncenter.

KULTURMINISTERIET:
en 5-årig bevilling på 1.96 mio. kr. årligt via aktudlodnings-midlerne. Denne udløber ved udgangen af 1. kvartal 2023.

STATEN:
en bevilling på Finansloven for 2021 med 5 mio. kr. i 2021 og 5.1 mio. kr. i 2022.

TAK TIL...

Sangens Hus har en bred berøringsflade og mange samarbejdspartnere: sangkraftcentre, kommuner, institutioner, medier, interesseorganisationer, foreninger o.a. Vi vil gerne sige tak for samarbejdet i 2022.

- Børnehaver i Danmark
- Biblioteker i Danmark
- Center for Grundtvigforskning
- Dagplejere i Danmark
- Dansekapellet
- Danske Musik- og Kulturskoler
- Deltagere i Sangkraft '25 – et projekt, der støtter etableringen af nye sangkraftcentre frem mod 2025
- DGI
- Far for livet
- Folkeskoler i Danmark
- Kirsten Sass Bak, lektor emeritus, afd. for Musikvidenskab ved Aarhus Universitet
- Kommuner i Danmark herunder
  - Aalborg
  - Aarhus
  - Assens
  - Esbjerg
  - Faaborg-Midtfyn
  - Fredensborg
  - Guldborgsund
  - Haderslev
  - Herning
  - Hillerød
  - Hjørring
  - Holstebro
  - Kalundborg
  - Kolding
  - Lemvig
  - Mariagerfjord
  - Randers
  - Roskilde
  - Skanderborg
  - Struer
  - Syddjurs
  - Sønderborg
  - Thisted
  - Tårnby
  - Vesthimmerland
  - Viborg
- Korforeninger i Danmark
- Lene Halskov Hansen, arkivar mag.art., Dansk Folkemindesamling
- MGK, Musikalsk GrundKursus
- Scleroseforeningen
- Sundhedsplejersker i Danmark
- SyngDanmark - et netværk af sangkraftcentre herunder
  - Assens SangKraftcenter (ASK)
  - Den fynske Sangskole (DfS)
  - Den Jyske Sangskole
  - Det Sønderjyske Sangcenter
  - Esbjerg Sangakademi
  - Haderslev Sangakademi
  - Mariagerfjord Korskole
  - Roskilde Synger
  - Sangcenter Nordsjælland
  - Sangkraft Aarhus
  - Storbyen Synger
  - Thy Sangskole
- Tidsskriftet SANG
- Vuggestuegrupper i Danmark

SANGENS HUS' INTERESSENTKREDS

- ARS NOVA
- Autor/Komponister og Sangskrivere
- Dansk Arbejder Sanger- og Musikerforbund (DASOM)
- Dansk Komponistforening (DKF)
- Dansk Musiker Forbund (DMF)
- Dansk Solistforbund
- Danske Musik- og Kulturskoler (DMK)
- Danske Populær Autorer – professionelle sangskrivere og producere (DPA)
- Det Jyske Musikkonservatorium
- Det Kongelige Danske Musikkonservatorium
- Efterskoleforeningen
- Foreningen for Folkehøjskoler i Danmark (FFD)
- FRISKOLERNE
- Gymnasieskolernes Musiklærerforening
- Korsangernes Fællesråd
- Levende Musik i Skolen (LMS)
- Musiklærerforeningen
- Odense Symfoniorkester
- Rytmisk Musikkonservatorium
- Syddansk Musikkonservatorium

INDHOLD

ORGANISATION

Formanden har ordet 8
Ledelsesberetning 10
På medarbejdernes vegne 12
Medarbejderoversigt 14

ØKONOMISK STATUS

Resultat sammenholdt med budget til Kulturministeriet 17
Balance pr. 31. december 2022 18
Noter til årsrapporten 19

VISION, MÅL OG RESULTATER

Sangens Hus' grundfortælling 21
Vision 2027 for Sangens Hus 22
Langsigtede mål 24
Målaftale med Kulturministeriet 26
Must Win Battles for organisationen 32
Kommunikation i tal 34

STATUS PÅ PROJEKTER

Sangkraft '25 40
Sangglad 42
Sangglad Mini 44
Sangglad Familie 46
LYD PÅ 48
Sang, bevægelse og læring 50
Sangfællesskaber for alle 52
SANS 54

SYNGDANMARK

SyngDanmark – et netværk i udvikling 56
Hilsner fra SyngDanmark 58

VIDEN OG FORMIDLING

Videncenter for sang – ny viden og nye potentialer for sang 64
Overblik over udgivelser 66

TEMA

»Hvorfor netop sang?« 68

INTERVIEW

»Skal vi spænde sang for den vogn, der hedder bæredygtighed?
Ja, det synes jeg, vi skal.« – interview med Elsebeth Gerner Nielsen 72

Alle har en stemme 76

ORGANISATION

FORMANDEN HAR ORDET

Mange organisationer herunder Sangens Hus stod ved udgangen af 2022 med den uvished, som en manglende finanslov for 2023 giver. Men vi stoler på, at de opgaver, som Sangens Hus varetager og kan varetage, er af stor og uundværlig betydning for løsningen af flere af de presserende samfundsopgaver, vi alle står med.

Omskiftelighed møder os i de fleste sammenhænge: Årstider, livsfaser, kriser og opture. 2022 har været et år med mange omskifteligheder for Sangens Hus. I december måned måtte vi tage afsked med vores direktør, Christian Alstrup, der efter mange års dygtige og engagerede pionérindsats for Sangens Hus i sommeren 2022 meddelte bestyrelsen, at han ikke længere så sig som den rette direktør for Sangens Hus. Han stillede sig hjælpsomt til rådighed for den afleveringsproces i efteråret, der resulterede i, at vi i en overgangsperiode havde ansat Lars Bjerregaard Pedersen som daglig leder i Herning samtidigt med, at vi havde tilknyttet Elsebeth Gerner Nielsen som bestyrelsens konsulent i arbejdet med den videre sikring af finansiering og organisering af de store opgaver, vi gerne vil arbejde videre med. Fra og med april 2023 er en ny direktion på plads med Elsebeth Gerner Nielsen som strategisk direktør og Lars Bjerregaard Pedersen som sekretariatschef og daglig leder.

I Sangens Hus mener vi, at Danmark har brug for stærke lokale sangmiljøer, der i samspil med omgivelserne kan give kræfter og næring til, at vi kan skabe udvikling og forbedring. Sang samler os på tværs og giver os fælles tilhørsforhold. Derfor har vi også i 2022 arbejdet målrettet med at få oprettet flere sangkraftcentre i hele landet. De mange lokale kræfter, der samler sig om denne opgave er helt afgørende for, at det giver mening at tale om et 'Sangens Hus'. Sangens Hus' eksistensberettigelse er i bund og grund at være en resurse for sangen i hele landet. Vi er derfor meget taknemmelige for den ildhu og sanglige grokraft, der udfolder sig i rigtig mange dele af landet for tiden. Fra 12 sangkraftcentre i 2021 er det blevet til imponerende 17 centre i 2022.

I efteråret blev der udskrevet folketingsvalg, som blev efterfulgt af en lang periode med regeringsdannelse. Det betød, at al lovgivning gik i stå i nogle måneder. Derfor blev der ikke vedtaget en egentlig finanslov for 2023 før nytår, men vi måtte

I SANGENS HUS MENER VI, AT DANMARK HAR BRUG FOR STÆRKE, LOKALE SANGMILJØER, DER I SAMSPIL MED OMGIVELSERNE KAN GIVE KRÆFTER OG NÆRING TIL, AT VI KAN SKABE UDVIKLING OG FORBEDRING. SANG SAMLER OS PÅ TVÆRS OG GIVER OS ET FÆLLES TILHØRSFORHOLD.

nøjes med en mere begrænset midlertidig bevillingslov, som Sangens Hus ikke indgik i. Samtidigt betød det også en udskydelse af kulturministerens nye musikhandlingsplan, der først er under udarbejdelse i foråret 2023. I marts måned 2023 fremlagde regeringen sit finanslovsforslag, der tilgodeser Sangens Hus i både 2023 og 2024. Der skal her lyde en særlig tak til de 26 borgmestre og udvalgsformænd fra hele landet, som underskrev en interessetilkendegivelse om vigtigheden af, at få Sangens Hus og sangkraftcentrene på finansloven. En opbakning, som har haft stor betydning for, at det lykkedes.

Finansloven forventes vedtaget medio maj 2023. Vi venter i skrivende stund spændt og med krydsede fingre for, at finanslovsforslaget vedrørende Sangens Hus vedtages samt, at en ny musikhandlingsplan også vil tilgodese Sangens Hus fremover.

Både regeringsgrundlaget og regeringens finanslovsforslag viser, at vi ikke er alene om at vurdere, at sangen og Sangens Hus er vigtige bidragydere til at løse store og presserende samfundsopgaver: Behovet for bedre børneliv, ungdommens trivselskrise, behovet for flere inkluderende og robuste fællesskaber og generelt bedre sammenhængskraft. Sang kan ikke løse alle problemer, men sangen er så grundlæggende en social menneskelig adfærd, at den relativt enkelt kan være med til at tilvejebringe grundlaget for, at vi trives og løser problemer sammen. Regeringen nævner særligt morgensang i skolerne som et specifikt indsatsområde i sit regeringsgrundlag. Det synes vi i Sangens Hus er en rigtig god idé, fordi alle har en stemme, og sangen er tit den korteste vej til fællesskabet.

Sidst men ikke mindst: En stor tak til alle medarbejdere for en stor og frugtbar indsats i 2022.

CLAUS SKJOLD LARSEN
BESTYRELSESFORMAND,
SANGENS HUS

BESTYRELSE:

- **CLAUS SKJOLD LARSEN**
  formand, Rektor for Syddansk Musikkonservatorium
- **PALLE KJELDGAARD**
  næstformand, Kulturskoleleder ved Viborg Kulturskole
- **DORTE WEST**
  Borgmester Herning Kommune
- **FINN SVIT**
  Bestyrelsesmedlem i »Storbyen Synger«
- **MADS BILLE**
  Kunstnerisk Chef for Den Jyske Sangskole og medstifter af Sangens Hus
- **LAURA FLENSTED-JENSEN**
  programleder, AMR og medarbejderrepræsentant
- **LARS STENTOFT**
  Kulturdirektør Viborg Kommune

LEDELSESBERETNING

2022 blev i Sangens Hus endnu et år med mange forandringer, men også med nye begyndelser.

På Kulturmødet Mors 2022 præsenterede Sangens Hus nogle af resultaterne i rapporten, Kortlægning af dansk korliv, som blev udarbejdet af Videncenter for Sang i 2021 med støtte fra Augustinus Fonden. Et parameter, som undersøgelsen målte på, var kordeltagernes motivation for at synge. Her var det udtalt, at glæden ved at synge sammen og fællesskabsfølelsen, som kommer af kontinuerligt at mødes om sangen, var udslagsgivende for korsangernes motivation.

Den viden er vigtig i vores samfund i dag, hvor der er brug for at danne fællesskaber efter flere år med afstand under COVID-restriktionerne. Sang kan være en katalysator til at danne bånd igen og skabe glædesoplevelser og være fællesskabsdannende på tværs af alle skel. Og det i sin essens er Sangens Hus' opgave: at bringe sang ud i alle ender og kanter af det danske samfund, hvor det kan skabe glædesoplevelser og være fællesskabsdannende.

Når gode sanginitiativer skal ud at have lokalt liv, arbejder vi i Sangens Hus sammen med lokale sangkraftcentre for at muliggøre lokal forankring og bæredygtighed. Understøttelsen af deres etablering og virke er en vigtig indsats for Sangens Hus i de kommende år, da den lokale virkelyst og energi er afgørende i vores fælles arbejde for at fremme sangen i Danmark.

Tænkningen om at være forbundet med hinanden er essentiel i Sangens Hus. Sangens Hus består alene på baggrund af det netværk og interessefællesskab, der bakker op om den vision, Sangens Hus er født ud af.

Bestyrelsen har i 2022 vedtaget en ny vision for Sangens Hus, der peger frem mod 2027, hvor denne forbundethed til alle sangaktørerne i Danmark stadig er en hovedhjørnesten, og hvor der også skal arbejdes på at styrke Sangens Hus' position som kanal for formidling af viden om sang og udvikling af sangløsninger, der gavner det danske samfund. Visionen er foldet yderligere ud her i årsrapporten.

Behovet for trivselsløsninger kalder stærkt på os i den sammenhæng, for vi ved, at sang kan gøre en forskel for trivsel og mental sundhed - for såvel børn som voksne. Det glæder os derfor også, at den nye SVM-regering ser kunst og kultur som en del af løsningen på tidens store kriser - selv om vi til hver en tid også vil forfægte det synspunkt, at sang altid har værdi i sig selv.

Selv om samfundet i 2022 har vristet sig fri af COVID, har de svære vilkår, vi oplevede under nedlukningerne, stadig påvirket det forgangne år. Vi har i

BEHOVET FOR TRIVSELSLØSNINGER KALDER STÆRKT PÅ SANGENS HUS […] FOR VI VED, AT SANG KAN GØRE EN FORSKEL FOR TRIVSEL OG MENTAL SUNDHED FOR SÅVEL BØRN SOM VOKSNE. DET GLÆDER OS DERFOR OGSÅ, AT DEN NYE SVM-REGERING SER KUNST OG KULTUR SOM EN DEL AF LØSNINGEN PÅ TIDENS STORE KRISER.

Sangens Hus bl.a. måttet tage afsked med mange af vores fantastiske sangkonsulenter for at tilpasse organisationen. Det er deres faglige indsats, der har muliggjort opkvalificering af lærere og pædagoger og bragt sangglæde ud til tusindvis af børn og voksne. Vi er taknemmelige over deres indsats og stolte af de forandringer med sang, som de gennem årene har stået i spidsen for.

I løbet af 2022 har vi desværre også måtte tage afsked med stærke ledelseskræfter i huset, som har haft en afgørende betydning for, hvor Sangens Hus er i dag. En konsolidering af ledelsen handlede derfor det seneste halvår i høj grad om at finde en efterfølger til direktør Christian Alstrup, der selv ønskede at stoppe ved udgangen af 2022. Det har resulteret i, at Elsebeth Gerner Nielsen er blevet tilknyttet bestyrelsen og ledergruppen, som strategisk direktør. Nye kræfter er kommet til i ledergruppen og med dem også nye øjne på Sangens Hus. Det kan også være en vej til at få styrket organisationens strukturer og processer internt med henblik på bedre økonomisk styring og øget trivsel og arbejdsglæde. Konsolidering af Sangens Hus som sådan har således været et gennemgående tema i 2022.

Med udløb af bevillingen på finansloven med udgangen af 2022 har der naturligt været fokus på at kommunikere Sangens Hus' betydning og berettigelse. I den forbindelse gav 26 kommuner og borgmestre klar opbakning til Sangens Hus og sangkraftcentrene, og vi oplever velvilje fra nationalt politisk hold. Og med en finanslovsbevilling for 2023 og 2024 i den nye regerings finanslovsforslag kan vi med glæde og frimodighed fortsætte arbejdet.

Stor tak til alle medarbejdere og ledere - både nuværende og tidligere - for den store indsats, som de har lagt i Sangens Hus i 2022. Også stor tak til alle fonde og partnere i projekterne for lydhørhed og fleksibilitet i samarbejdet. I 2023 glæder vi os til at fremme sangen i Danmark i endnu højere grad gennem formidling af solid viden om sang, stærke netværk, virksomme sangprojekter og løsninger og ikke mindst en stærk stemme for sangens betydning og potentialer.

ULLA CHRISTENSEN
AFDELINGSLEDER FOR SANGKONSULENTTEAMET

ELSEBETH GERNER NIELSEN
STRATEGISK DIREKTØR

METTE JOHNSEN ELBECK
LEDER FOR VIDENCENTER FOR SANG OG KOMMUNIKATION

LARS BJERREGAARD PEDERSEN
SEKRETARIATSCHEF

VI KAN KONSTATERE, AT SANGEN STÅR HØJT PÅ DEN POLITISKE DAGSORDEN, OG AT FLERE END NOGENSINDE FØLGER SANGENS HUS' ARBEJDE PÅ SOME, FINDER INSPIRATION PÅ VORES HJEMMESIDER OG EFTERSPØRGER VORES YDELSER.

PÅ MEDARBEJDERNES VEGNE

Forandringer, finanslov og ny energi

2022 var endnu et år med forandringer for Sangens Hus – både hvad angår ansatte, systemer og visioner. I begyndelsen af 2022 fyldte COVID-smitte og restriktioner stadig meget i samfundet og også hos os i Sangens Hus i form af aflyste aktiviteter, sygdom og en julefrokost, som blev skubbet til marts.

Alle årene med COVID har tæret på Sangens Hus' økonomi. Dette kombineret med en træghed i at få rekrutteret til sangindsatser på grund af restriktioner gjorde, at foråret desværre var præget af varslede afskedigelser blandt sangkonsulenterne. Det var en hård proces og noget, der berørte alle i Sangens Hus meget. Heldigvis kunne vi ret hurtigt tilbyde en del genansættelser, da efterspørgslen på sangaktiviteterne i projekterne igen steg, i takt med at COVID slap sit tag i os, og der er nu igen rift om vores dygtige sangkonsulenter.

I foråret blev det derfor også muligt at planlægge og afvikle indsatserne i vores projekter uden hele tiden at skulle ændre planer. Det skabte et tiltrængt flow og forudsigelighed i vores arbejde samt en stor glæde over atter at kunne bidrage til bl.a. læring, tilknytning, trivsel, mod og fællesskab via sangen.

I august havde vi et strategiseminar i Kerteminde, hvor vi fik arbejdet med de store linjer for Sangens Hus og blev rystet godt sammen efter en tid præget af stor omskiftelighed og forandringer – i såvel som uden for organisationen.

I efteråret meldte vores direktør ud, at han ønskede at give stafetten som direktør videre ved årsskiftet. Efter en intensiv rekrutteringsproces var vi så heldige, at få Elsebeth Gerner Nielsen tilknyttet som rådgiver for Sangens Hus. Elsebeths kæmpestore engagement i at fremme sangen i Danmark samt hendes visioner for sangens betydning i fællesskaberne spiller allerede en stor rolle for os i vores daglige arbejde.

I skrivende stund arbejdes der ihærdigt på, at vi kommer på den nye finanslov. Det økonomiske fundament vil kunne give Sangens Hus mulighed for fortsat at bidrage med løsninger, som fremmer trivsel, sundhed, læring og styrkelse af meningsfulde fællesskaber.

Vi kan konstatere, at sangen står højt på den politiske dagsorden, og at flere end nogensinde følger Sangens Hus' arbejde på SoMe, finder inspiration på vores hjemmesider og efterspørger vores ydelser. Det bekræfter os endnu en gang i, at Sangens Hus gør en vigtig forskel, og vi glæder os til at arbejde videre med at fremme sangen i Danmark.

ULLA CHRISTENSEN
AFDELINGSLEDER FOR
SANGKONSULENTERNE

LAURA FLENSTED-JENSEN
ARBEJDSMILJØREPRÆSENTANT
OG PROGRAMLEDER

MEDARBEJDERE

LARS BJERREGAARD PEDERSEN
Kst. daglig leder, sekretariatschef fra 1.4.23

ELSEBETH GERNER NIELSEN
Konsulent, strategisk direktør fra 1.3.23

METTE JOHNSEN ELBECK
Leder af kommunikation Videncenter for Sang

ULLA CHRISTENSEN
Afdelingsleder for sangkonsulentteamet og faglig ansvarlig på 0-6 års-området

MADS BILLE
Konsulent, ledelse og kommunikation

LAURA FLENSTED-JENSEN
Programleder og arbejdsmiljørepræsentant

LISE JULIUSSEN
Projektleder

CHRISTIAN STEEN NORINGRIIS
Seniorkonsulent og projektleder, faglig ansvarlig for skoleområdet

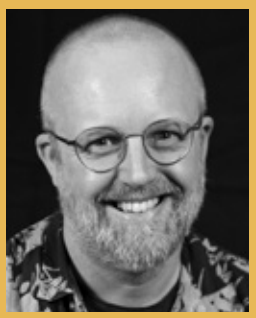
ASTRID STEEN NORINGRIIS
Sangkonsulent og projektleder

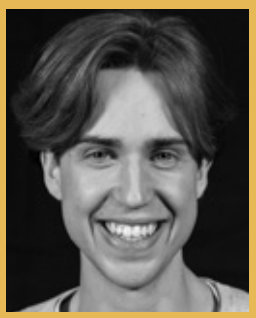
LISE MUNCK-ALSTRUP
Seniorkonsulent, delprojektleder

MAJA HÖHN
Kommunikationskonsulent og -koordinator

JANUS ENGELBRECHT
Grafiker og fotograf

AUGUST FLOOD LUNDBERG
Web og kommunikations-medarbejder

METTE THUE
Redaktør, Videncenter for Sang

LEA MARIA LUCAS WIERØD BORČAK
Seniorforsker og formidler, Videncenter for Sang

ANETTE OEHLENSCHLÆGER
Regnskabsmedarbejder

KATHARINA VIKTORIA SPENNER
Kontorassistent

STINE BUNDOLINE DAM PEDERSEN
Seniorkonsulent

LONNIE KRISTIANSEN
Sangkonsulent og faglig ansvarlig for sangfællesskaber

MARIA HØYER
Sangkonsulent

ANNA VESTERGAARD
Sangkonsulent

METTE STAALGAARD NIELSEN
Sangkonsulent

JULIE KOLD VILSTRUP
Sangkonsulent

LISE BECH BENDIX
Sangkonsulent

HANNE STRUCK-SCHØNING
Sangkonsulent

KRISTINE WORRE THASTUM
Sangkonsulent

ANNE-SOFIE BÆKGAARD
Sangkonsulent

NATASHIA BJERRE
Sangkonsulent

ANJA HØJGAARD
Sangkonsulent

KAMILLE MACHOLM
Sangkonsulent

KRISTINA BROGAARD
Sangkonsulent

MARIANNE KJÆR
Sangkonsulent

DIANA BUCK
Sangkonsulent

ØKONOMISK STATUS

Resultat sammenholdt med budget til Kulturministeriet

	Regnskab 2022 DKK	Ikke-revideret budget 2022 DKK	Regnskab 2021 DKK
Driftstilskud fra Staten	1.960.000	1.960.000	1.960.000
Øvrige tilskud fra Staten	5.916.469	5.000.000	2.183.531
Tilskud fra kommuner og regioner	246.000	246.000	246.000
Egenbetalinger fra kommuner	1.513.574	1.394.000	1.584.459
Fonde*	5.434.165	6.650.000	4.816.170
Egenindtægter	452.271	2.300.000	657.598
Indtægter	**15.522.479**	**17.550.000**	**11.447.758**
Andre driftsindtægter	280.248	0	1.355.205
Lønomkostninger - produktion	-7.818.217	-10.791.000	-8.079.166
Lønomkostninger - administration og PR	-4.070.264	-2.980.000	-3.053.394
Øvrige produktionsomkostninger	-1.415.495	-1.800.000	-680.337
Øvrige administrationsomkostninger	-1.063.210	-1.114.000	-662.517
Markedsføring og PR	-40.622	-337.000	-90.303
Øvrige omkostninger	-237.575	-86.000	-441.123
Omkostninger	**-14.645.383**	**-17.108.000**	**-13.006.840**
Finansielle omkostninger	-56.993	-30.000	-52.402
Resultat	**1.100.351**	**412.000**	**-256.279**

*I forhold til budgettet til Kulturministeriet er indtægter fra Fonde korrigeret fra TDKK 8.000 til TDKK 6.650.

Balance pr. 31. december

Aktiver

	2022	2021
	DKK	DKK
Tilgodehavende projekttilskud	983.836	977.313
Andre tilgodehavender mv.	37.631	7.888.623
Periodeafgrænsningsposter	10.000	23.700
Tilgodehavender	**1.031.467**	**8.889.636**
Likvide beholdninger	**9.393.181**	**2.234.731**
Omsætningsaktiver	**10.424.648**	**11.124.367**
Aktiver	**10.424.648**	**11.124.367**

Passiver

Overført resultat	939.594	-160.757
Egenkapital	**939.594**	**-160.757**
Forudbetalte tilskud mv.	8.319.130	9.974.883
Leverandører af varer og tjenesteydelser	702.815	120.184
Anden gæld	463.109	1.190.057
Kortfristede gældsforpligtelser	**9.485.054**	**11.285.124**
Gældsforpligtelser	**9.485.054**	**11.285.124**
Passiver	**10.424.648**	**11.124.367**

Noter til årsrapporten

		2022 DKK	2021 DKK
1	**Indtægter**		
	Herning kommune	246.000	744.268
	Herning kommune (periodiseret tidligere)	1.753.318	1.443.389
	Herning kommune (periodiseret)	-1.176.395	-1.753.318
	Andre kommuner, egenbetaling	936.651	1.396.120
	Kulturministeriet, statstilskud	7.060.000	6.960.000
	Kulturministeriet (periodiseret tidligere)	3.306.469	490.000
	Kulturministeriet (periodiseret)	-2.490.000	-3.306.469
	Sangcentre og musikskoler	622.087	700.000
	Sangcentre og musikskoler (periodiseret tidligere)	467.311	0
	Sangcentre og musikskoler (periodiseret)	-665.448	-467.311
	Tryg Fonden	0	760.654
	Tryg Fonden (periodiseret tidligere)	967.740	493.043
	Tryg Fonden (periodiseret)	-648.639	-967.740
	Det Obelske Familiefond	1.000.000	500.000
	Det Obelske Familiefond (periodiseret tidligere)	500.000	0
	Det Obelske Familiefond (periodiseret)	-1.500.000	-500.000
	Augustinus Fonden	84.400	782.040
	Augustinus Fonden (periodiseret tidligere)	0	-505.735
	A.P. Møller Fonden	2.940.000	0
	A.P. Møller Fonden (periodiseret tidligere)	-714.932	-51.200
	A.P. Møller Fonden (periodiseret)	-1.070.352	714.932
	Nordea Fonden	0	2.931.954
	Nordea Fonden og egenbetaling (periodiseret tidligere)	2.932.482	2.876.661
	Nordea Fonden og egenbetaling (periodiseret)	185.540	-2.932.482
	DGI	438.610	-59.337
	DGI (periodiseret tidligere)	-223.731	80.163
	DGI (periodiseret)	0	223.731
	Velux Fonden	25.000	0
	Sangen Genforener	55.184	0
	Diverse igangværende projekter (periodiseret tidligere)	8.913	245.710
	Diverse igangværende projekter (periodiseret)	30.000	-8.913
	Deltager- og egenbetaling	18.950	8.000
	Diverse indtægter	51.754	41.909
	Fakturering af ydelser til Den Jyske Sangskole	381.567	607.689
		15.522.479	11.447.758

VISION, MÅL OG RESULTATER

Vi ved:

- At sang bygger bro mellem mennesker og knytter os sammen
- Sang giver hverdagspoesi og store kunstneriske oplevelser
- Sang styrker kreativitet, læring og udvikling og
- Sang skaber tillid og tryghed og gør os gladere

Derfor arbejder vi for:

- **GLADE STEMMER:** Fysiologisk sunde stemmer, stemmer som kan udtrykke sig, stemmer forstået som ytringer i en samtale og glade stemmer som tegn på godt humør og trivsel
- **ÅBNE SANGFÆLLESSKABER:** Vi insisterer på faglig åbenhed, og at fællesskaber kræver bevidst arbejde, så det bliver muligt at synge for dem, som gerne vil
- **STÆRK SANGFAGLIGHED:** Fokus på stemmetræning, fortolkning, pædagogik og didaktik. Alle har en stemme, og sang er et fag, som kan læres. Der er mange typer af talent og mange veje for talentet
- **VARIGE FORANDRINGER:** Vi vil gerne efterlade varige forbedringer, når vi gør et stykke arbejde. Det kan være øget faglighed, øget bevidsthed, konkrete handlemuligheder, forankrede strukturer, ledelsesmæssig opbakning eller anerkendelse af sangens værdi

Det gør vi gennem projekter som eksempelvis Sangglad, SANS, LYD PÅ og de nuværende og kommende sangkraftcentre og deres lokale arbejde med at fremme sangen i Danmark.

Det er det, vi kalder at tage samfundsansvar gennem sang, som er Sangens Hus' mission. Du kan læse mere om de enkelte projekter senere i rapporten.

SANGENS HUS VISION 2027

I Sangens Hus tror vi på, at det giver god energi og gode resultater, at vi hele tiden sætter os nye pejlemærker og arbejder med en realistisk, ønskværdig og ambitiøs vision. Den allerførste vision for Sangens hus blev udarbejdet sammen med en lang række aktører og samarbejdspartnere på Sangens Hus-konferencen i 2014, og siden har vi bevidst involveret vores omverden i at udvikle nye visioner. Netop samspillet mellem de behov og inspirerende ideer, som vores omverden kan bidrage med, og de ressourcer, kompetencer og drømme, som ledere og medarbejdere i Sangens Hus selv kan byde ind med, tror vi på, er en stærk, bæredygtig vej til, at vi kan lykkes med vores mission:

At fremme sangen i Danmark.

Vision 2027: I 2027 er sang en anerkendt samfundsressource, der anvendes bredt til at skabe et bedre samfund at leve og vokse op i, med Sangens Hus som en national og langtidsholdbar aktør for sang gennem udvikling af de fire tæt forbundne indsatsområder, som Sangens Hus er sat i verden med.

Videncenter for Sang

Kendt, anerkendt og anvendt som det nationale videncenter for sang.

SyngDanmark og nationale sangnetværk

En robust og mærkbar støtte til sangaktører og det landsdækkende netværk af lokalt forankrede, langtidsholdbare sangkraftcentre.

AT FREMME SANGEN I DANMARK

Tænketanken Sang & Samfund

En markant, konstruktiv og relevant stemme i, hvordan sang både er godt i sig selv og kan være en aktiv løsning i at skabe et endnu bedre samfund.

Sangprojekter og -løsninger

En projektorganisation med efterspurgte, anvendte og forankrede løsninger, der virker.

Højre side af illustrationen udgøres dels af sangkraftcentre, der styrker musikkens fødekæde, samt øvrigt netværk, dels af Sangens Hus som projektorganisation. Venstre side af illustrationen udgøres dels af Videncenter for Sang, der indsamler, bearbejder og formidler viden om sang, og dels tænketanken Sang & Samfund, hvorigennem Sangens Hus vil præge samfundsdagsordenen ved at italesætte, hvordan sang både er godt i sig selv, og hvordan sang kan være en ressource i forhold til en lang række samfunds- og velfærdsudfordringer i fremtiden.

LANGSIGTEDE MÅL

Med visionen som afsæt, omdrejningspunkt og langsigtet pejlemærke har vi formuleret målsætninger for vores udvikling på kortere sigt.

Disse målsætninger kan vi opdele i tre områder:

1. Målaftale med Kulturministeriet

Som et led i vores årlige bevilling fra henholdsvis aktudlodningsmidlerne (tipsmidler) og finansloven har vi indgået en målaftale, hvor vi har defineret en række konkrete målsætninger for hvert af de indsatsområder, som der er aftalt med ministeriet. Aftalen evalueres løbende, og en gang årligt gør vi status og afrapporterer til ministeriet.

2. Must Win Battles for organisationen

En gang årligt – typisk i august måned – samles ledelse og nøglepersoner i Sangens Hus' organisation for at drøfte vision og fremdrift, evaluere resultaterne fra det seneste års udvikling, opnå et fælles NU-billede af organisationens tilstand samt etablere såkaldte Must Win Battles for det kommende år. Must Win Battles er et udtryk for de vigtigste af de vigtige kampe/udfordringer, der skal vindes, for at vi kan skabe den udvikling, vi mener, er nødvendig og ønskelig for Sangens Hus.

3. Mål og succeskriterier for projekterne

For hvert af de projekter, som Sangens Hus udvikler og gennemfører, har vi beskrevet konkrete projektmål og succeskriterier. Disse indgår i den aftale, som vi indgår med de fonde og andre finansieringskilder, som økonomisk sikrer gennemførelsen af projekterne. Disse mål evaluerer og afrapporterer vi løbende på til de relevante kilder.

Målaftale med Kulturministeriet:

I vores målaftale med Kulturministeriet er det aftalt, at Sangens Hus arbejder med følgende fire strategiske indsatsområder:

1. Sangkraftcentre – etablering af langtidsholdbare sangorganisationer og -miljøer, der lokalt og regionalt kan styrke og understøtte arbejdet med sangen.
2. Styrke talentudvikling inden for sang hos især børn og unge og dermed bidrage til at styrke fødekæden til de sanglige uddannelser på konservatorier, universiteter og professionshøjskoler.
3. Videncenter for Sang, der indsamler, bearbejder og formidler forsknings- og praksisbaseret viden om sang.
4. Sangprojekter – udvikling og implementering af nationale sangprojekter på tværs af sangens mange aktører og på tværs af forskellige sektorer i samfundet.

Disse strategiske indsatsområder vil vi arbejde med, samtidig med at vi vil styrke fundamentet for Sangens Hus på følgende områder:

5. Forankring og fortsat udvikling af et stærkt samarbejdsforum med sangaktører i Danmark.
6. Sikring af bred politisk opbakning fra folketing og ministerier som én af vejene til at fremme sangen i Danmark.
7. Finansiering gennem stærke relationer til fonde og andre, der ønsker at støtte sangen i Danmark.
8. Opbygning af en stærk, kompetent, professionel projektorganisation, der kan understøtte udviklingen af Sangens Hus.

MÅLAFTALE MED KULTURMINISTERIET

OPGAVE/INDSATSOMRÅDE OG RESULTATMÅL	NØGLETAL/INDIKATOR	2018	2019	2020	2021
1. SANGKRAFTCENTRE					
1.1 Udvikling af langtidsholdbare sangorganisationer og -miljøer i hele landet, der lokalt og regionalt kan styrke og udbrede sangen, så endnu flere børn og unge møder og oplever sangen.	Antallet af kommunalt/lokalt finansierede sangkraftcentre.	12	14	16	12
	STATUS	**10**	**11**	**11**	**12**
	Sangkraftcentrenes formelle netværk »SyngDanmark« er stærkt og med aktiv deltagelse fra alle sangkraftcentre. En tilfredshed på minimum 3,8 på en skala fra 1-5.	3,8	3,8	3,8	3,8
	STATUS	**4,15**	**4,2**	**4,1**	**3,8**
	Antallet af personer, der er aktivt involveret i aktiviteter, der arrangeres af det lokale sangkraftcenter.	28.000	33.000	35.000	39.000
	STATUS	**48.303**	**54.410**	**39.282**	**26.126**
2. TALENTUDVIKLING					
2.1 Styrke talentudvikling inden for sang hos især børn og unge og dermed bidrage til at styrke fødekæden til de sanglige uddannelser på konservatorier, universiteter og professionshøjskoler.	Antal korsangere i elitekor hos eller tilknyttet sangkraftcentrene.	1.700	1.750	1.800	1.850
	STATUS	**1.729**	**1.771**	**1.776**	**1.621**
	Antal deltagere i årlige, nationale talentudviklingsprojekter med fokus på 9-20 årige.	0	80	80	0
	STATUS	**0**	**93**	**0**	**0**
3. VIDENCENTER FOR SANG					
3.1 Etablere en anerkendt vidensplatform for sang, der er katalysator for udvikling af netværk og videndeling mellem forskere og praktikere i såvel ind- som udland.	Antallet af besøgende pr. år på videncenterets hjemmeside.	13.000	14.000	15.000	16.000
	STATUS	20.134	18.562	26.382	33.660
	Antal årlige konkrete aktiviteter (workshops, konferencer, bogudgivelser o.l.) fra videncenterets side.	4	4	4	4
	STATUS	**7**	**6**	**4**	**7**
	Levering af historik, dokumentation og evidens til alle projekter i Sangens Hus-regi.	JA	JA	JA	JA
	STATUS	**JA**	**JA**	**JA**	**JA**
	Videncenteret er tilknyttet alle relevante Sangens Hus-projekter som evalueringsansvarlig.	JA	JA	JA	JA
	STATUS	**JA**	**JA**	**JA**	**JA**

2022	2023	KOMMENTAR:
20 **26**	22	Med statens bevilling på finansloven for 2021 og 2022 til Sangens Hus, hvoraf en del af midlerne er øremærket udbredelse af sangkraftcentre, er der sket en mærkbar udvikling og udbredelse af sangkraftcentrene. Målet er, at vi inden 2025 når op på i alt 25 sangkraftcentre, og det anser vi for realistisk. Der er konstruktive processer i gang i op mod 20 nye steder i landet, og flere af disse har allerede i 2022 opnået en kommunal bevilling.
3,8 **3,3**	3,8	Netværket fungerer fortsat godt, og der er i 2022 sket en række tiltag med hensyn til møder, netværk og videndeling. En styre-gruppe har for alvor fået fodfæste, og det er lykkedes netværket at udarbejde en fælles ansøgning til talentudvikling. Stort set alle sangkraftcentre deltager aktivt, og nye sangkraftcentre banker på døren.
40.000 **34.162**	55.000	I takt med coronarestriktionernes ophør i starten af 2022 er der igen kommet gang i aktiviteterne i sangkraftcentrene, omend genstarten tager tid og kræfter.
1.900 **1.615**	2.200	Udviklingsarbejdet i sangkraftcentrene og især rekrutteringen i de mange sangmiljøer med fokus på elitearbejde har lidt stor skade under coronanedlukningnerne. Alle kor har været berørt og påvirket negativt. Rekrutteringen har flere steder været gået i stå, og det tager tid at vende udviklingen.
50 **0**	50	Der er ikke gennemført fælles talentudviklingsaktiviteter i 2022 grundet prioritering af rekruttering til og udvikling af egne kor hos de enkelte sangkraftcentre.
17.000 63.053	18.000	Udviklingen er meget tilfredsstillende og ligger langt over måltallene. I 2022 har der til forskel fra tidligere været hele to ansatte på 30 timer i Videncenter for Sang, og det slår igennem med stor produktion af indhold. Formentlig som følge heraf ser vi næsten en fordobling af sidevisninger på Videncenterets hjemmeside. Vi fortolker det således, at vi formidler mere til flere og er mere synlige og læseværdige i kraft af nyt stof og høj aktivitet i form af arrangementer og indhold på hjemmesiden samt SoMe.
4 **52**	4	I 2022 har der til forskel fra tidligere været hele to ansatte på 30 timer i Videncenter for Sang, og det slår igennem med det højeste aktivitetsniveau i Videncenteret nogensinde. Under årlige konkrete aktiviteter o.l. medregner vi tekster og film, vi har udgivet. Det samlede tal på 52 fremkommer således: 1 bog, 39 tekster, 2 film, 6 oplæg, 1 workshop, 2 temadage og 1 produktion af et samlet programindslag på Kulturmødet Mors.
JA **JA**	JA	Videncenteret har været omkring alle projekter i årets løb.
JA **JA**	JA	Videncenteret har været omkring alle projekter i årets løb, og vi ser især en styrkelse af Videncenterets bidrag til evalueringerne af Sangens Hus' projekter.

MÅLAFTALE MED KULTURMINISTERIET

OPGAVE/INDSATSOMRÅDE OG RESULTATMÅL	NØGLETAL/INDIKATOR	2018	2019	2020	2021
4. SANGPROJEKTER					
4.1 Katalysator for udvikling og implementering af nationale sangprojekter på tværs af sangens mange aktører og på tværs af forskellige sektorer i samfundet.	Antal af musiklærere/-vejledere i folkeskolen opkvalificeret gennem Sangens Hus-projekter.	76	161	206	286
	STATUS	**78**	**224**	**247**	**312**
	Antal af certificerede sanginstitutioner (herunder sangbørnehaver, sangvuggestuer m.fl.) årligt.	30	70	115	145
	STATUS	**39**	**71**	**79**	**112**
	Antallet af personer, der er aktivt involveret i aktiviteter arrangeret af Sangens Hus.	34.000	46.000	74.000	62.000
	STATUS	**33.891**	**54.410**	**76.573**	**69.060**
4.2 Stimulere lysten til at synge sammen gennem fællessangsprojekter og andre aktiviteter med bred national betydning.	Antallet af nyudviklede projekter, der stimulerer fællessangen i Danmark.	1	1	2	2
	STATUS	**1**	**3**	**2**	**1**
4.3 Udvikle og gennemføre sangprojekter, der understøtter inklusion i en bred forstand herunder fokus på personer i udsatte positioner.	Antallet af nyudviklede projekter, der er målrettet inklusion og samskabelse.	1	1	2	2
	STATUS	**1**	**1**	**1**	**0**
5. SANGENS HUS SAMARBEJDSFORUM					
5.1 Forankring og fortsat udvikling af et stærkt samarbejdsforum med sangaktører i Danmark.	Antallet af repræsentanter for et bredt felt af nationale sangaktører i Danmark, der er tilknyttet som aktiv interessent i Sangens Hus.	14	14	14	14
	STATUS	**15**	**15**	**0**	**8**
	Antallet af deltagere fra det danske sangliv i en årlig dialogbaseret konference i regi af Sangens Hus.	40	40	40	0
	STATUS	**68**	**75**	**85**	**0**
5.2 Sikre en hensigtsmæssig og bæredygtig konstruktion i organiseringen af Sangens Hus fremadrettet med fokus på involvering, dialog, læring, ejerskab, fokus og resultater.	Der er med Den Jyske Sangskoles bestyrelse og Sangens Hus' Advisory Board drøftet og besluttet en bæredygtig konstruktion for Sangens Hus fremadrettet.	START		SLUT	
	STATUS	**START**	**I GANG**	SLUT	
6. POLITISK OPBAKNING					
6.1 Sikring af bred politisk opbakning fra folketing og ministerier som én af vejene til at fremme sangen i Danmark.	Løbende, positiv dialog med hovedparten af kulturordførere for Folketingets politiske partier.	JA	JA	JA	JA
	STATUS	**JA**	**JA**	**JA**	**JA**
6.2 Tilfredsstillende, fyldestgørende afrapportering til og dialog med Kulturministeriet og -styrelsen om udviklingen af og i Sangens Hus.	Godkendelse fra Kulturministeriet og -styrelsen af Sangens Hus' regnskab og afrapportering.	JA	JA	JA	JA
	STATUS	**JA**	**JA**	**JA**	**JA**

2022	2023	KOMMENTAR:
300 **346**	325	Vi er lykkedes med at opnå måltallet og oplever fortsat stor efterspørgsel på opkvalificering fra musiklærere.
175 **138**	175	Der er 114 sangglade dagtilbud – 112 børnehaver og 2 vuggestuer. Derudover er 54 dagplejere Sangglad Mini-certificerede, og endelig har 34 vuggestuegrupper fået en Sangglad Mini basis-certificering. I måltallet her deles vuggestuegrupperne med 3 (så det svarer til en institution med 3 grupper) og dagplejerne med 4 (da de har færre børn)
70.000 **120.236**	80.000	Vi har i 2022 fået genstartet mange aktiviteter, og det smitter positivt af på deltagelsen, hvilket giver et flot resultat for året. Dette er ikke mindst pga. Små Synger Sammen-dagen, hvor op mod 40.000 førskolebørn var tilmeldt sangaktiviteter.
1 **0**	1	I 2022 er det ikke lykkedes at få finansieret nyudviklede projekter.
1 **1**	1	Sammen med ADHD-foreningen og med støtte fra Statens Kunstfond er der udviklet et nyt projekt 'Inkluderende sangfællesskaber' målrettet musikundervisningen i folkeskolen.

20 **20**	25	Vi har i 2022 modtaget adskillige tilkendegivelser fra interessenter om at indgå i Sangens Hus' interessentkreds. Vi forventer, at flere kommer til i de kommende år, og dermed kan vi skabe et fælles samarbejdsforum for videndeling og udvikling af projekter og løsninger på tværs af sangaktører i Danmark.
60 **64**	80	Konferencen i 2022 blev en stor succes. Stor tilslutning, fantastisk stemning over at kunne mødes igen, værdifulde oplæg og ikke mindst rigtig gode workshops og masser af videndeling.
		En lang, tidskrævende og vigtig proces med adskillelse af Sangens Hus fra Den Jyske Sangskole til en selvstændig og selvejende institution er gennemført efter planen. Processen er gået godt, og alle involverede har udtrykt stor tilfredshed med den involvering, åbenhed og fremdrift, der har været i projektet.

JA **JA**	JA	På baggrund af dialoger med folketingspolitikere på tværs af Folketinget fornemmer vi stor opbakning til såvel Sangens Hus som potentialet i at fremme sangen i Danmark. Det er afgørende for Sangens Hus, at denne opbakning også kommer til udtryk i en ny målaftale og bevilling via udlodningsmidlerne for 2023 og fremefter.
JA **JA**	JA	Vi har i løbet af 2022 haft en kontruktiv dialog med Kulturministeriet- og styrelsen om alle væsentlige aktiviteter i Sangens Hus.

MÅLAFTALE MED KULTURMINISTERIET

OPGAVE/INDSATSOMRÅDE OG RESULTATMÅL	NØGLETAL/INDIKATOR	2018	2019	2020	2021
7. FINANCIERING FRA NATIONALE FONDE OG ANDRE KILDER					
7.1 Finansiering gennem stærke relationer til fonde og andre, der ønsker at støtte sangen i Danmark.	Finansiering fra fonde og andre finansieringskilder (minimum faktor 3 i forhold til Kulturministeriets bevilling). **STATUS**	Min. 6 mio. kr. **6.5 mio kr**	Min. 6 mio. kr. **10.2 mio kr**	Min. 9 mio. kr. **6.7 mio kr**	Min. 9 mio. kr. **7.3 mio kr**
7. PROJEKTORGANISATION					
8.1 Opbygning af en stærk, kompetent, professionel projektorganisation, der kan understøtte udviklingen af Sangens Hus.	Høj trivsel og engagement i projektorganisationen. **STATUS**	JA **JA**	JA **JA**	JA **JA**	JA **DELVIST**
	Anvendelse af fælles, strukturerede projektudviklingsmetoder. **STATUS**	JA **JA**	JA **JA**	JA **JA**	JA **JA**
	Sangens Hus er bredt anerkendt blandt aktører i Danmarks sangmiljøer som en troværdig, værdiskabende og resultatsøgende samarbejdspartner. **STATUS**	JA **JA**	JA **JA**	JA **JA**	JA **JA**

2022	2023	KOMMENTAR:
Min. 9 mio. kr. **7.6** **mio kr**	Min. 9 mio. kr.	Hele organisationen har skullet genstartes ovenpå coronanedlukningerne. Det gælder også samfundet: Institutioner har skullet være klar til igen at arbejde med sang og bevægelse i dagligdagen. Det smitter også af på aktivitetsniveauet i 2022, som er noget mindre end før coronanedlukningnerne. Vi forventer dog, at vi med Sangkraft '25 og mere fokus på at indgå aftaler direkte med kommunerne om flere sangløsninger kan skabe et større aktivitetsniveau.
JA **DELVIST**	JA	Corona-perioden har været hård ved organisationen: hjemsendelser, op- og nedlukninger af projekter, re-planlægning og en konstant usikkerhed, uforudsigelighed og kortsigtede justeringer. Medarbejdernes trivsel har været under pres, og vi har i foråret være nødsaget til at afskedige en del medarbejdere grundet manglende aktiviteter. Ved årets slutning har vi sat en række indsatser i gang med det mål at styrke organisationen hele vejen rundt og højne effektivitet såvel som kompetencer og trivsel.
JA **JA**	JA	Vi har en tydelig og klar projektmodel og arbejder på at implementere nye projektværktøjer samt mødestruktur, der muliggør bedre videndeling projektlederne imellem og mere velfungerende arbejdsgange specielt omkring økonomistyring i projekterne.
JA **JA**	JA	Ud fra dialoger med en række samarbejdspartnere er det vores indtryk, at Sangens Hus generelt ses som en værdifuld samarbejdspartner. Vi har i 2022 fortsat stærke relationer til forskellige fonde, og vi oplever en stærk tilslutning til Sangens Hus' interessentkreds, konferencer og projekter.

MUST WIN BATTLES FOR ORGANISATIONEN

Medarbejdertrivsel

Vi skal skabe balance mellem opgaver og ressourcer, definere rollebeskrivelser, succeskriterier og ansvarsområder for alle ansatte og sikre videndeling.

Status

- Månedlige personalemøder er indført, hvor der løbende gives status på MWB, organisation og finansiering.
- Arbejdet med funktionsbeskrivelser og opgaveporteføljer på alle ansatte er igangsat og fuldendes primo 2023.
- Ny mødestruktur for Sangens Hus udrulles primo 2023 med det mål at styrke videndelingen i organisationen og ikke mindst give projektlederne et forum for sparring og kompetenceudvikling.
- Der er etableret ny ansvarsfordeling i ledergruppen og en tilpasset organisationsstruktur i forhold til Sangens Hus' vision og strategiske indsatsområder med henblik på økonomisk overblik, øget trivsel og fremtidssikring af organisationen. Medarbejderne involveres i processen således, at kommende forandringer er baseret på en bred forankring og opbakning.
- Der er ved årets afslutning indsendt en ansøgning til Velliv »Vores arbejdsplads« – en pulje med fokus på mental trivsel og sundhed på arbejdspladsen, hvor der søges 250.000 kr. hjem til et trivselsfremmende forløb fra juni 2023 til juni 2024 herunder uddannelse af AMR og opbygning af AMO i organisationen.

Økonomi- og ressourcestyring

Vi skal sikre bedre økonomisk styring og overblik i hele organisationen gennem implementering af nyt økonomistyringssystem.

Status

- Nyt økonomiprogram, Uniconta, er implementeret i organisationen.
- Tids- og kørselsregistrering i Uniconta er implementeret for alle medarbejdere.
- Ved rekruttering af ny administrativ leder til Sangens Hus pr. 1. november 2022 etablerede bestyrelsen en økonomisk task force til støtte og opfølgning på regnskabsområdet som en del af on boarding-forløbet.
- Der er sikret øget kommunikation mellem regnskabsmedarbejdere og projektmedarbejdere vedrørende budgetopfølgning.
- Procedurer for løbende bilagshåndtering og bankafstemning er indført.
- Gennem undervisning i nyt system og kommunikation om procedurer for budgetopfølgning og økonomisk afrapportering er der taget skridt hen mod et bedre fælles økonomisk overblik.

I august 2022 identificerede medarbejderne følgende »Must Win Battles« – de vigtigste 'kampe', vi som organisation skal lykkes med at få løst inden august 2023. Følgende punkter er valgt, fordi de er vigtige for at kunne videreudvikle Sangens Hus som organisation og for at kunne lykkes med Sangens Hus' langsigtede vision.

For hvert Must Win Battle er der en tovholder, som sammen med et team har udarbejdet en handlingsplan. Der bliver løbende fulgt op på handlingsplanerne, og status ved årsskiftet er som følger:

Ny, udvidet bevilling fra staten

Vi skal sikre Sangens Hus en ny og udvidet flerårig bevilling, der følger den nuværende, herunder undersøge muligheder for finansiering og videreudvikling af Videncenter for Sang og Sang & Samfund. Sangens Hus har hidtil haft en bevilling fra udlodningsmidlerne på lidt under to millioner årligt. Pengene er til drift af sekretariatet. Hertil kommer en bevilling på finansloven, som i 2022 udgjorde lidt over fem millioner. Midlerne understøtter sangkraftcentrene og Sangens Hus.

Status

- Begge bevillinger udløb omkring årsskiftet, og desværre blev Sangens Hus ikke medtaget på den midlertidige bevillingslov.
- I efteråret 2022 blev en større PR-indsats sat i gang for at skabe synlighed omkring sangkraftcentrenes og Sangens Hus' arbejde. Indsatsen fortsætter ind i starten af 2023.
- Som et led i PR-indsatsen har 26 kommuner underskrevet en støtteerklæring, hvor de bakker op om sangkraftcentrenes og Sangens Hus' arbejde. Støtteerklæringen blev før valget sendt til Kulturministeren, Kulturudvalget og Finansudvalget sammen med et følgebrev.
- I skrivende stund er der stadig ikke kommet et finanslovsforslag.
- Der arbejdes fortsat ihærdigt på dels at sikre en permanent finanslovsbevilling, dels fortsat at få del i udlodningsmidlerne.
- Vi har god kontakt til flere partier i folketinget og er optimistiske.

På vej til salg – et skridt til endnu mere sang

Vi skal imødekomme det stigende behov for ydelser med sang, som vores samarbejdspartnere efterspørger, når vi er i kontakt med dem i diverse projektforløb. Vi vil derfor identificere de indledende behov og definere nogle 'mikrohandlinger', som er de første skridt, vi kan tage for at sætte gang i salg af produkter og ydelser til eksisterende samarbejdspartnere/kunder.

Status

- Vi har afklaret en række arbejdsgange i salgsprocessen og vælger at fokusere på de produkter, der allerede eksisterer.
- Planen er at præsentere 'behov' og 'salg' til vores sangkonsulenter, så de er klædt bedre på og kan gribe den efterspørgsel, som vores samarbejdspartnere/kunder har.
- Til sangkonsulentworkshoppen i januar 2023 bliver der lavet en introduktion og guide til 'Endnu mere sang'. Guiden har til formål at sætte fokus på 'den gode samtale', som skal afdække et muligt behov hos samarbejdspartneren samt finde løsninger til dette.

KOMMUNIKATION I TAL

Der findes ingen projekter uden kommunikation. I dette afsnit giver vi et indblik i nogle af kommunikationsteamets indsatser og kvalificerer dem ved hjælp af data.

I kommunikationsteamet kan vi se tilbage på et år med flotte besøgstal på flere af Sangens Hus' hjemmesider, god aktivitet på sociale medier og et samarbejde med HAVE Kommunikation om at få Sangens Hus på landkortet i forbindelse med finanslovsforhandlingerne. I det følgende dykker vi ned i de forskellige indsatser og resultater.

HJEMMESIDER OG SOME

I 2022 er antallet af visninger og besøgende næsten fordoblet på flere af Sangens Hus' hjemmesider. Når vi ser på, hvor de besøgende 'kommer fra' – altså hvordan de ender på en bestemt hjemmeside – kan vi se, at de i langt de fleste tilfælde enten selv har Googlet hjemmesiden, skrevet URL'en (hjemmesiden) direkte ind i browseren, tilgået hjemmesiden via et link i en PDF eller fulgt et link fra sociale medier.

Det vidner om, at Sangens Hus er lykkedes med at lave projekter, materialer og at indsamle og videreformidle viden, som er relevant for andre. Det vidner også om, at hjemmesiderne er blevet indprentet i manges bevidsthed som »et sted, man kan gå hen«. Med andre ord kan man sige, at det peger på, at Sangens Hus har fået en styrket position som en relevant organisation i brugernes bevidsthed.

Vi kan samtidig se, at særligt kampagnen omkring Små Synger Sammen Dag i 2. og 3. kvartal skabte opmærksomhed på Facebook, ligesom den også har skabt øget trafik ind på Sangglad-hjemmesiden. Derudover har Videncenter for Sang udgivet mange artikler i 2022 og postet mere regelmæssigt på Facebook. Det kommer bl.a. til udtryk både i en stigning i følgere på Facebook og besøgende på videncenterets hjemmeside.

Samlede Facebookinteraktioner i 2022	1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal	Total i 2022
Sangens Hus	1.775	7.405	5.938	2.451	17.569
Danmark Synger	1.480	6.183	1.880	1.850	11.393

Videovisninger på Facebook (min. 3 min.) i 2022	1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal	Total i 2022
Sangens Hus	1.214	7.405	5.938	2.451	17.569
Danmark Synger	1.480	6.183	1.880	1.850	11.393

Antal unikke sidevisninger	2021	2022
sangenshus.dk	23.108	44.308
danmarksynger.dk	1.123	4.881
sbl.sangenshus.dk	13.114	17.710
sangfællesskaber.dk	2.111	2.896
sangglad.dk	52.313	90.109
videncenterforsang.dk	14.880	26.457
syngdanmark.dk	2.561	2.609
sangogsamfund.dk	3.625	1.654

Antal sidevisninger i alt	2021	2022
sangenshus.dk	29.304	61.436
danmarksynger.dk	1.310	5.941
sbl.sangenshus.dk	16.304	21.568
sangfællesskaber.dk	2.562	3.447
sangglad.dk	65.563	111.767
videncenterforsang.dk	33.660	63.053
syngdanmark.dk	5.202	6.234
sangogsamfund.dk	8.484	1.978

Facebook-følgere, årligt	2021	2022
Sangens Hus	4.956	5.283
Danmark Synger	28.429	28.305
Videncenter for Sang	1.508	1.822
Musik med afstand		1.917

NYHEDSMAILS

Vi valgte i 2022 ikke længere at sende mails til »Sangens Hus VIP«-segmentet, da vi vurderede, at målgruppen har for travlt til at dykke ned i den type mails. I stedet sætter vi ind med en mere målrettet PR-indsats for at nå denne målgruppe.

Generelt har alle nyhedsbrevene en høj åbningsprocent, og ikke overraskende kan vi se, at nyhedsbrevsfølgerne er mere tilbøjelige til at åbne og klikke sig videre, når Sangens Hus udkommer med nye materialer eller op til events som Små Synger Sammen Dag. Det tyder dels på, at vi har dedikerede og interesserede nyhedsbrevslæsere, som synes, at vores indhold er relevant, og dels at vi har ramt en kadence i udsendingen af nyhedsbreve, som hverken ligger for højt eller for lavt. Som det fremgår af hjemmesidetallene, er der dog også mange, som selv finder frem til materialerne ved regelmæssige besøg på hjemmesiderne. En opgave i 2023 bliver derfor også at overveje, hvordan vi bliver endnu bedre til at bruge nyhedsbrevene som kanal.

Afsender	Antal udsendte mails i 2022
Sangens Hus	9
Sangglad	5
SBL/Sang i Skolen	3

Antal modtagere	2021	2022
Sangens Hus	1141	1052
Sangglad	2517	2392
SBL/Sang i Skolen	958	973

	Sangens Hus	Sammenlign med 2021	Sangglad	Sammenlign med 2021	SBL/Sang i Skolen	Sammenlign med 2021
Gennemsnit af åbninger i %	58,5	49,4	53,8	59,5	58,9	61,7
Gennemsnit af videreklik i %	9,1	9,2	14,92	30,9	14,7	19,1

RETRIEVER MEDIEOVERVÅGNING

I august 2022 indgik Sangens Hus en aftale med Retriever medieovervågning for bedre at kunne følge med i omtalen af Sangens Hus, sangkraftcentrene og Sangens Hus' projekter. Da aftalen først blev indgået i august, er der ikke tal for hele året.

Søgeordene er valgt ud fra en pragmatisk tænkning, da flere søgeord koster flere penge.

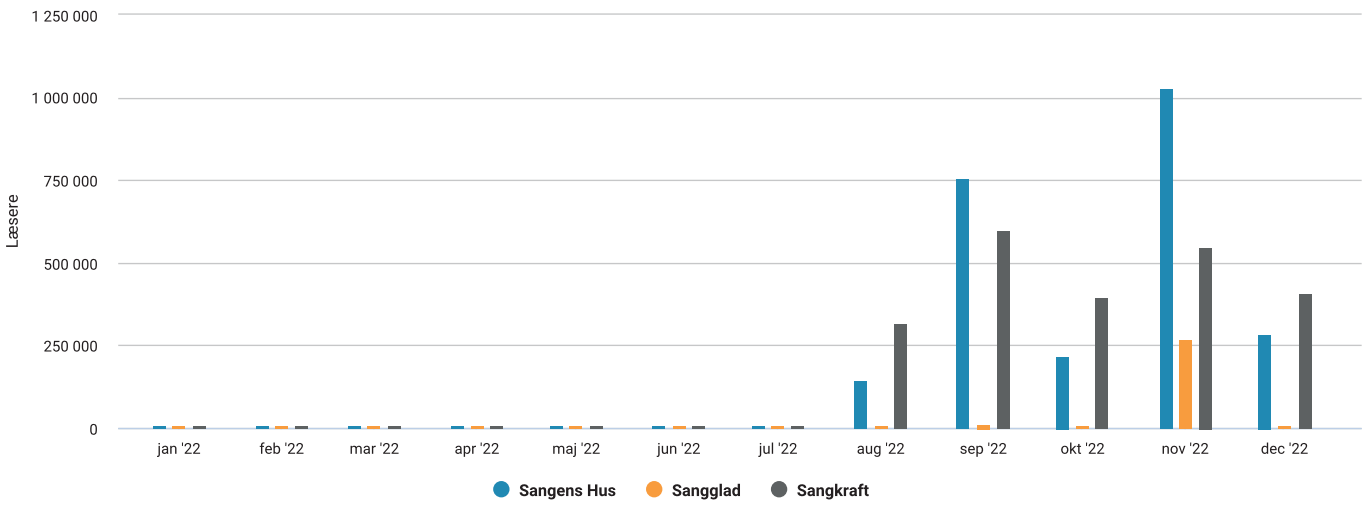
Søgeordet »Sangens Hus« opfanger alt det, der har med organisationen at gøre. »Sangkraft« inkluderer også »sangkraftcenter« og dækker således omtaler, der har med sangkraftcentrene at gøre. »Sangglad« blev valgt, fordi vi gerne ville være sikre på at indfange al omtale af Små Synger Sammen-dagen og af erfaring kan se, at vi ikke kan være sikre på, at »Sangens Hus« bliver nævnt i forbindelse med alle vores projekter – et opmærksomhedspunkt, vi også har fokus på fremadrettet: Hvordan sikrer vi os, at Sangens Hus bliver en tydeligere afsender på egne projekter? I 2023 skal vi dog genoverveje, om vi har behov for »sangglad« som søgeord, da vi kan se, at der ikke kommer ret mange artikler ind på det.

Ser man på antal læsere, kan vi se en pæn stigning i september 2022, som må tilskrives presseindsatsen omkring Små Synger Sammen Dag.

I slutningen af 2022 indgik Sangens Hus et samarbejde med HAVE Kommunikation om at få skabt mere synlighed omkring sangen, sangkraftcentrene og Sangens Hus i forbindelse med finanslovsforhandlingerne. Via Retriever kan vi se, at den presseindsats, der blev lavet i samarbejde med HAVE Kommunikation i november, nåede ud til knap 2 millioner læsere. Ikke overraskende er der flest regionale og lokale omtaler. Det er ikke overraskende, fordi eksempelvis Små Synger Sammen Dag mange steder er en lokalt forankret begivenhed, og fordi presseindsatsen omkring finansloven har fokuseret meget på sangkraftcentrenes betydning for sangen i Danmark – altså igen en lokalt forankret indsat og dermed en vinkel, der er interessant for lokal- og regionalmedierne.

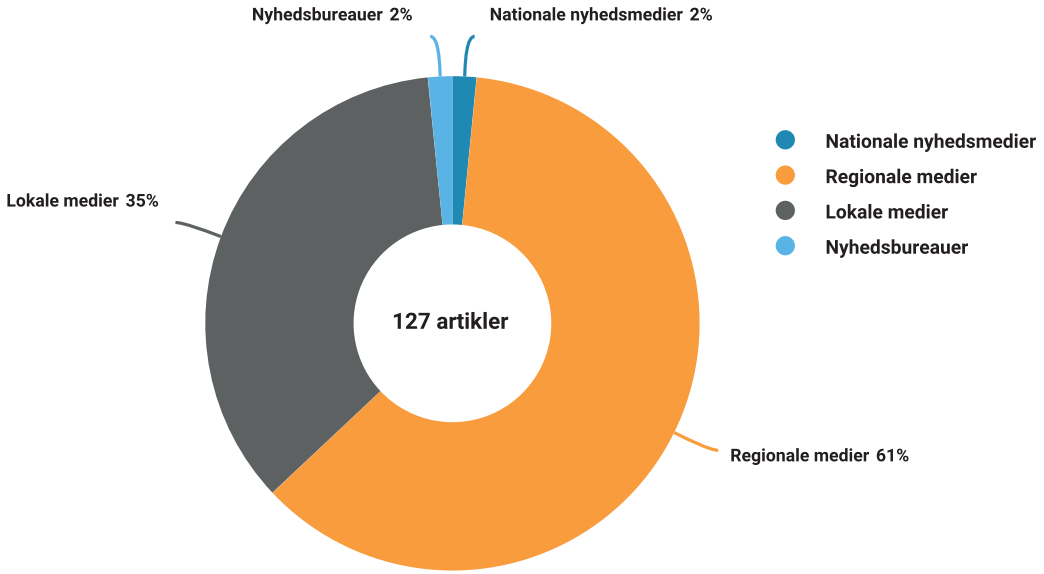
KOMMUNIKATION I TAL

DÆKNING ANTAL LÆSERE

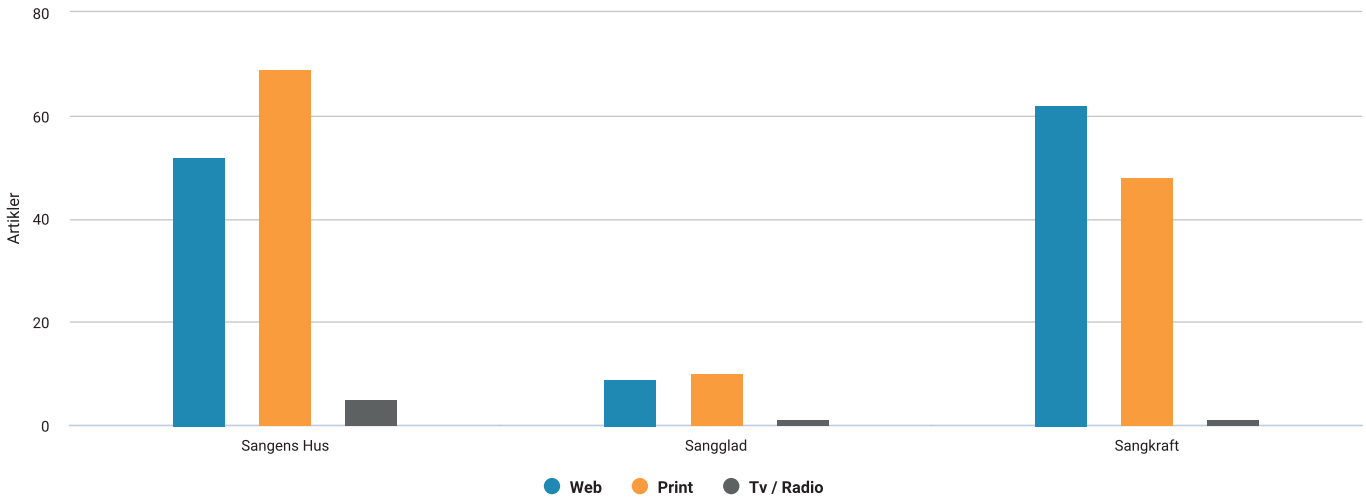
Profiler	08/22	09/22	10/22	11/22	12/22	Totalt
Sangens Hus	145000	754000	217000	1029000	283000	**2428000**
Sangglad	4000	11000	0	269000	0	**284000**
Sangkraft	319200	600200	394800	547000	410200	**2271400**
Totalt	**468200**	**1365200**	**611800**	**1845000**	**693200**	**4983400**

DÆKNING PR. KILDEKATEGORI

Profiler	Nationale nyhedsmedier	Regionale medier	Lokale medier	Fagmedier	Nyheds-bureauer	Totalt
Sangens Hus	2	49	17	0	1	**69**
Sangglad	0	9	1	0	0	**10**
Sangkraft	0	20	27	0	1	**48**
Totalt	**2**	**78**	**45**	**0**	**2**	**127**

DÆKNING PR. MEDIETYPE

Profiler	Web	Print	TV/Radio	Totalt
Sangens Hus	52	69	5	**126**
Sangglad	9	10	1	**20**
Sangkraft	62	48	1	**111**
Totalt	**123**	**127**	**7**	**257**

MÅL FOR 2023

I 2023 vil vi arbejde på en strategi for, hvordan kommunikationsteamet kan understøtte Sangens Hus' vision og generelt styrke Sangens Hus' brand udadtil, så organisationen bliver en tydeligere afsender på egne projekter og en mere markant stemme i samfundsdebatten. Det vil bl.a. udmønte sig i at få samlet nogle af Sangens Hus' hjemmesider, så kommunikationen er mere strømlinet og ikke spredt ud over for mange forskellige platforme. Målet er at gøre det lettere for modtageren at forstå, hvem Sangens Hus er, hvad vi står for, og hvilke konkrete projekter vi har gang i eller er en del af.

En anden strategisk overvejelse, som vi vil arbejde med i 2023, er som tidligere nævnt, hvordan vi bedst bruger vores nyhedsmailudsending.

En af de store kommunikationsindsatser med medvind i 2022 var Små Synger Sammen-dagen. Her gik vi fra 19.182 tilmeldte i 2021 til hele 38.635 tilmeldte i 2022. Sammen med Nordea-fonden er vi derfor blevet enige om at prioritere midler til igen i 2023 at kunne sætte fokus på den største sangdag for de mindste borgere i Danmark.

STATUS PÅ PROJEKTER

SANGKRAFT ’25

Over hele landet er ildsjæle i gang med at etablere nye sangkraftcentre, der skal arbejde for glade børn, meningsfulde fællesskaber og kunstnerisk udvikling.

Et sangkraftcenter er en selvstændig organisering, der arbejder for mere sang i lokalområdet i samarbejde med det eksisterende kulturliv. Sangkraftcenteret kan være en katalysator for at udvikle nye tiltag og projekter på tværs af de kræfter, der allerede er til stede lokalt. Sangmiljøerne og kommunerne er forskellige landet over, og det vil også være afspejlet i de enkelte sangkraftcentre, som vil se forskellige ud fra kommune til kommune, fra region til region.

MÅLSÆTNING

Målet er at etablere nye sangkraftcentre landet over, så der i år 2025 eksisterer min. 25 bæredygtige sangkraftcentre, der med sangen som omdrejningspunkt arbejder for glade børn, meningsfulde fællesskaber og kunstnerisk udvikling.

SAMARBEJDSPARTNERE

Sangkraft ’25 arbejder bredt sammen med alle, der har interesse i sang: etablerede kulturaktører, musikskoler, kirker, organister, kor, lokale ildsjæle, kommuner, SyngDanmark samt Ole Kirk’s Fond og Det Obelske Familiefond.

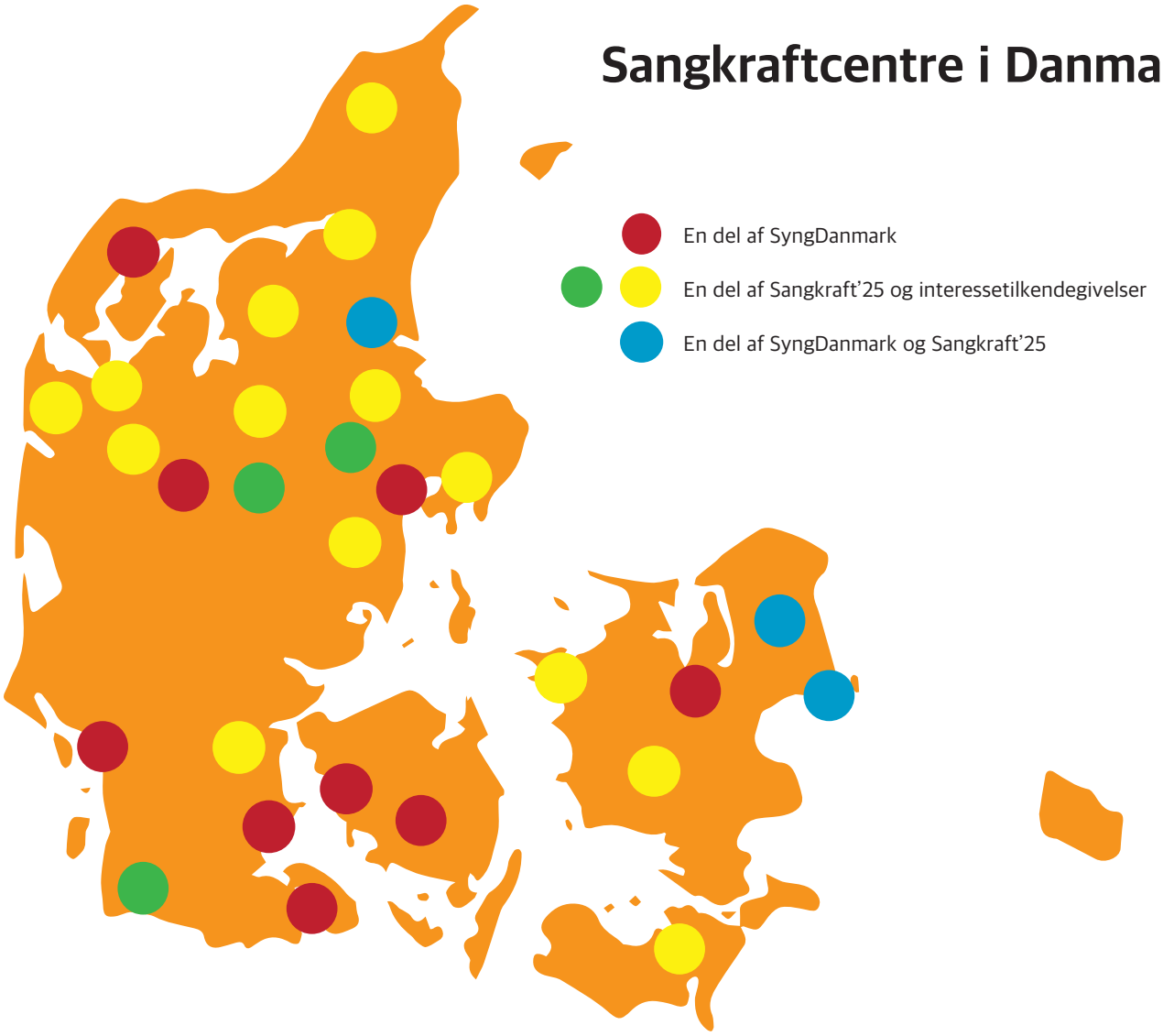
STATUS

Sangmiljøerne arbejder ihærdigt på at opbygge og forankre nye sangkraftcentre landet over, og i løbet af 2022 er resultatet 17 etablerede sangkraftcentre og 3 ultranye områder, der er kommet med i slutningen af året – sidstnævnte er markeret med grønt på kortet.

De nye centre arbejder alle for mere sang til børn og unge, for breddeprojekter og for miljøer med elitesang. Der er fokus på både aktiviteter, synlighed og organisering, og de lokale kommuner har i de fleste tilfælde bidraget med driftsstøtte. Mange steder har centrene holdt lokale visionsmøder med det formål at inddrage lokale sanginteresserede og -organisationer, så der opstår et bredere lokalt ejerskab. Ved samme lejlighed har der været fokus på at indhente inspiration, så aktiviteterne afspejler netop de behov, der er lokalt.

De nye sangkraftcentre er organiserede som selvejende institutioner, som foreninger eller er forankret kommunalt. Sangkraftcentrene prioriterer selv, hvilke aktiviteter de vil lægge ud med, men temaer som fællessang, sundhedskor, skolekor og sang for de mindste er i højsædet for de fleste. De første spadestik til kommunale samarbejder med skole-/dagtilbuds- og sundhedsforvaltninger er i gang, og flere steder popper der gode sangaktiviteter op, skabt i feltet mellem kommune, marked og civilsamfund.

Sangkraftcentre i Danmark

»Der er nogle, der er rigtig dygtige til det her med sang, og der er nogle, der er rigtig gode til at bruge det i hverdagen, men så er der nogle steder, hvor de simpelthen mangler kompetencer og viden om det. Og det er jo der, sangkraftcentrene skal prøve at lave et samarbejde på tværs, hvor vi kan dele viden og erfaringer og få nogle af de her kompetencer fordelt rundt, så vi kan hjælpe hinanden.«

METTE STAALGAARD NIELSEN
DAGLIG LEDER I SANGKRAFT GULDBORGSUND

»Noget af det, man så, da man lavede de første sangkraftcentre for 10 år siden, var, at de er særligt gode til at lave og understøtte fællesskaber for børn og unge. Det kunne man simpelthen dokumentere, dengang man lavede evalueringer af de første centre. Og det er jo en utrolig vigtig viden, fordi vi kan se, at mange børn og unge har det rigtig dårligt i vores samfund i dag.«

METTE STAALGAARD NIELSEN
DAGLIG LEDER I SANGKRAFT GULDBORGSUND

MÅL:
Der er minimum 25 sangkraftcentre spredt ud over hele landet i 2025.

STATUS:
Pr. 31.12.22 er der interessetilkendegivelser fra 20 områder, der ønsker at etablere et sangkraftcenter.

BUDGET:
Projektet har et budget på 17 mio. kr. bestående af 5 mio. kr. fra hhv. Ole Kirk's Fond og Det Obelske Familiefond samt 7 mio. kr. fra en bevilling på statens finanslov for 2021 og 2022. Hertil kommer der også lokal medfinansiering på minimum 10 mio. kr. i projektperioden.

PROJEKTPERIODE:
2021-2026

www.sangenshus.dk/sangkraftcentre-sangkraft25/

SANGGLAD

Sangglad

Sangglad-projektet bidrager til glade, kreative børneliv gennem et kvalificeret arbejde med sang og bevægelse.

Projektet Sangglad er for daginstitutioner, som vil give sangen en helt central plads i børnenes dagligdag – fordi sang er en vej til gode børneliv.

MÅLSÆTNING

Målsætningen er at skabe mere og bedre sang i børnehaverne, større sang- og musikforståelse og et bredere kendskab til den danske sangskat både blandt børn og voksne. Vi vil udvikle og certificere 100 sangprofilbørnehaver med i alt ca. 40.000 børn og etablere stærke lokale og regionale pædagogiske netværk omkring den sangfaglige indsats. Det indbefatter bl.a. digitale løsninger, der understøtter barnets møde med sang.

Projektet skal udbrede viden og faglighed om børnestemmer og om, hvordan pædagoger kan arbejde med de lovbestemte læreplanstemaer gennem sang og bevægelse. Viden om børnestemmen og sang er overligger for arbejdet med læreplanstemaerne.

SAMARBEJDSPARTNERE

Vi samarbejder med pædagoger og ledere om at udvikle deres kompetencer i forhold til at synge med børnene. Samtidig skaber vi gode vaner omkring sangen i dagen, ugen og året. 100 sangglade institutioner, sangkraftcentre, musikskoler, kommuner m.fl. deltager i projektet.

»Da vi tilbage i 2021 sagde ja til at deltage i projektet, var det med en vis portion skepsis for nogles vedkommende. En skepsis, der i dag er forvandlet til et stort engagement og et ejerskab, der ikke er til at tage fejl af. Sangen har givet medarbejderne endnu et pædagogisk praksisredskab. Et redskab, der skaber rum for fælles fokus, styrkelse af sprogudvikling og sangkompetencer. I sangfællesskabet er alle lige. På trods af individuelle særlige behov får barnet mulighed for at føle sig inkluderet i fællesskabet. Jeg kan se, hvordan de enkelte medarbejdere har udviklet deres sangkompetencer, hvordan sangglæden smitter, samt hvordan sangen i dag bliver brugt som et pædagogisk redskab.«

CHARLOTTE VOGNSEN, INSTITUTIONSLEDER

»Vi har i Nordbakkens Børnehus brugt projekt Sangglad til at skabe et fælles fundament i det pædagogiske arbejde i hele institutionen. Vi bruger det bl.a. til at skabe den daglige struktur og rutiner, og det er fællesnævneren gennem hele vores pædagogiske læreplan. Vi kan mærke, at det styrker barnets sproglige udvikling, det udvikler de sociale kompetencer, og det styrker i særdeleshed fællesskabet. Børnene møder hinanden i nye fællesskaber, når de spontant synger i de ikke-voksenstyrede-aktiviteter. Vi oplever, at børnene udvikler et andet sprog end talesproget gennem fagter og grimasser, som de har lært gennem sangene.«

KAMILLA SEERUP, DAGINSTITUTIONSLEDER

STATUS

Forløbene ude i de 110 sangglade dagtilbud klinger nu på sidste vers. Nogle dagtilbud er i gang med tredje år i projektforløbet, og nogle dagtilbud er allerede blevet re-certificerede flere gange. Der er ved at blive lagt sidste hånd på en bog om Sangglad, som også fungerer som en faglig evaluering af projektet. Bogen bygger på erfaringerne fra mere end 40.000 timers arbejde med sang i dagtilbuddene og er fyldt med metoder og konkrete aktiviteter. Den er således også tænkt som en håndsrækning til at få mere sang i dagtilbuddene.

MÅL:
100 sangcertificerede institutioner.

STATUS:
110 sangcertificerede institutioner, og 52 kommuner deltager i projektet.

SAMLET BUDGET:
24 mio. kr. hvoraf Nordea-fonden bidrager med 16,9 mio. kr. og kommuner med 7,1 mio. kr.

PROJEKTPERIODE:
2016-2023

www.sangglad.dk

SANGGLAD MINI

Sangglad Mini

Sangglad Mini er for de 0-3-årige og deres voksne. Visionen er at bidrage til en god start på livet med sang samt at skabe Små Synger Sammen-dagen.

Sangglad Mini er et nationalt projekt med mange aktører. Vi samarbejder med dagplejere, pædagoger, forældre og ledere om at udvikle kompetencer til at synge med børn.

Metoden er en grundig opkvalificering af de voksne understøttet direkte i praksis og gennem fysiske og digitale ressourcer. I dagtilbuddene arbejder vi med den styrkede pædagogiske læreplan, som den er beskrevet i dagtilbudsloven.

MÅLSÆTNING

Mere og bedre sang for de 0-3-årige og deres voksne. Ved projektets afslutning er målet, at der er certificeret 150 dagplejere, 5 vuggestuer og 85 vuggestuegrupper. Der er oparbejdet ny viden om, hvordan man kan bidrage væsentligt til en god start på livet med sang og bevægelse. Derudover er der skabt fokus på Små Synger Sammen-dagen som en festdag for landets yngste borgere, og dagen bruges til at sætte fokus på sang som en del af det gode børneliv. Målet er, at ca. 30.000 børn mellem 0-6 år deltager på dagen. Endelig skal vi udvikle et Sangglad Familie-koncept, der har til formål at lave en model for sangligt samvær, som er meningsfuldt og udviklende for hele familien, og som kan bidrage til den langsigt-

»Sangglad Mini er sjovt at arbejde med, og jeg får energi af at lave sangsamling med børnene.«

SANNE GLAHN, PÆDAGOG

»Det er dejligt, at Sangglad Mini er bundet op på den styrkede pædagogiske læreplan – det gør det nemt at arbejde med.«

MARIANNE HALGAARD, PÆDAGOG

»Sangglad Mini er med til at skabe en tydelig, tryg ramme for nye børn.«

DIANA FREIHEIT, PÆDAGOG

ede trivsel. Sangglad Familie er nærmere beskrevet på de følgende sider.

SAMARBEJDSPARTNERE

Vi har et frugtbart samarbejde med mange aktører: dagplejere, daginstitutioner, kommuner, sangkraftcentre, kultur- og musikskoler.

STATUS

I 2022 har vi oplevet stor efterspørgsel på at være med i projektet – særligt forløbet i vuggestuegrupperne har der været rift om. Vi har derfor været i dialog med Nordea-fonden ad flere omgange og ændret måltallene, så vi kunne gå med efterspørgslen. Der er nu lavet aftaler med i alt 90 (ud af 150) dagplejere, 4 (ud af 5) vuggestuer og 77 (ud af 84) vuggestuegrupper.

Efter et par år i skyggen af COVID fordoblede vi antallet af tilmeldte til Små Synger Sammen Dag, så vi nåede op på 38.635 tilmeldte børn.

MÅL:

150 certificerede dagplejere, 5 certificerede vuggestuer og 85 certificerede vuggestuegrupper.

STATUS:

Ved årsskiftet er der indgået aftaler med i alt 90 dagplejere, 4 vuggestuer og 77 vuggestuegrupper. 27 kommuner deltager i projektet.

SAMLET BUDGET:

28 mio. kr. hvoraf Nordea-fonden bidrager med 9,7 mio. kr. og kommuner med 18,3 mio. kr.

PROJEKTPERIODE:

2020-2024

www.sangglad.dk

SANGGLAD FAMILIE

Sangglad Familie

Sangglad Familie er et pilotprojekt tilknyttet Sangglad Mini. Projektet har til formål at udvikle modeller for meningsfuldt sangligt samvær, som kan bidrage til den langsigtede trivsel i familien.

Sangglad Familie er for familier med børn i alderen 0-3 år. Søskende er også velkomne. Sangkonsulenternes rolle er at opkvalificere andet fagpersonale til at varetage den sanglige og musikalske kvalitet i familiegruppen. Målgrupperne for indsatsen vil bl.a. være sundhedsplejersker, biblioteksansatte, frivillige og andre, der ønsker at udvikle et sangligt familietilbud eller supplere allerede eksisterende tilbud med et sangfagligt indhold.

I udviklingen af indsatserne er der særskilt fokus på fars aktive deltagelse i forhold til de yngste børn, ligesom der er fokus på tilknytning og relationsopbygning blandt børn og voksne gennem sang.

MÅLSÆTNING

Målet er at udvikle modeller og ideer til, hvordan sang kan skabe en positiv forskel i familier. Der er fokus at styrke relationerne i familien og øge trivslen. Der

er tale om et pilotprojekt for at udvikle konceptet med særlig fokus på forskellige forankringsmuligheder – og derefter udbrede det i flere kommuner.

SAMARBEJDSPARTNERE

Sangglad Familie lægger op til samarbejde med sangkraftcentre, kommuner, sundhedsplejen og familiehuse, biblioteker og frivillige organisationer.

STATUS

Sangglad Familie er i sin udviklingsfase, hvor vi planlægger indhold og indsatser til afvikling og afprøvning i 2023. Fokus er på tilbud til sundhedsplejen, biblioteker, legestuer og andre frivillige kontekster for familier.

MÅL:

At udvikle modeller og ideer til, hvordan sang kan skabe en positiv forskel i familier. Der er fokus at styrke relationerne i familien og øge trivslen.

STATUS:

Der planlægges indhold og indsatser til afvikling og afprøvning i 2023 med fokus på sundhedsplejen, biblioteker, legestuer og andre frivillige kontekster for familier.

DEL-BUDGET:

2.1 mio kr. hvoraf Nordea-fonden bidrager med 1.044.344 kr. og kommuner med 1.073.000 kr.

PROJEKTPERIODE:

2020-2024

www.sangglad.dk

LYD PÅ

LYD PÅ er et pilotprojekt, der undersøger, metodeudvikler og sætter fokus på meningsfulde kursusforløb gennem sang for socialt udsatte borgere.

LYD PÅ er et pilotprojekt i Roskilde kommune, der undersøger, metodeudvikler og sætter fokus på, hvordan sangaktiviteter kan bidrage til, at socialt udsatte borgere kan opleve en mere personlig tilfredsstillende livsstil og en øget oplevelse af at have indflydelse på eget liv.

MÅLSÆTNING

Med fokus på kulturen i samværet, samtalen og det ligeværdige møde gennem sangen er målet med LYD PÅ at skabe meningsfulde kursusforløb gennem et fokuseret arbejde ud fra parametrene: forbundethed, håb og fremtidsoptimisme, identitet, mening og empowerment.

SAMARBEJDE

Projektet er lavet i samarbejde med sangkraftcenteret Roskilde Synger, Roskilde Kommune og kommunens to centrale institutioner inden for socialområdet: Center for Socialpsykiatri og Center for

»Det, jeg får ud af at arbejde med LYD PÅ her på Makers Corner, er en masse opløftende stunder sammen med nogle rigtig søde mennesker. Det giver et godt fællesskab, og det giver en god følelse af at skabe, uden at det behøver at være så seriøst. Det er bare så opløftende, og det giver et kæmpe boost til både dagen og humøret flere dage efter, synes jeg. Og så får man måske også en lidt tættere relation til dem, der er med.«

NICOLAI
KURSIST OG FRIVILLIG FACILITATOR
PÅ MAKERS CORNER I ROSKILDE

»Projekt LYD PÅ har gjort den forskel på Alle Tiders Højskole, at vi har fået nogle borgere, som glæder sig til at være en del af projektet hver tirsdag. De glæder sig til at komme over og bevæge sig, de glæder sig til at synge, og de glæder sig til at være en del af det fællesskab, det er. Jeg oplever, at der er nogle af kursisterne, som vågner i deres kropsholdning og deres humør og deres måde at tage imod undervisning på. De er mere aktive og mere lyttende. Så LYD PÅ er helt klart noget, der vækker deres arousal og hele deres sanseintegration.«

HENRIETTE BRICHS KYNDBY
UNDERVISER PÅ ALLE TIDERS HØJSKOLE I ROSKILDE

Handikap samt Singende Krankenhäuser (Tyskland).

STATUS

I LYD PÅ er der pt. oprettet seks hold i Roskilde kommune: Astershøjskolen, Recoveryskolen i GRO (på INSP), Makers Corner, ITC, Alle Tiders Højskole og STU.

Projektet går ind i sit sidste år, og her vil der bl.a. blive udarbejdet en manual, der gennem projektets erfaringer giver et bud på, hvordan man kan arbejde med sang og sangaktiviteter med projektets borgergruppe. Året byder også på det første LYD PÅ-guide-kursus, som er et kompetenceudviklende forløb à tre kursusgange for socialfaglige medarbejdere i Roskilde Kommune med fokus på at opkvalificere disse til at arbejde med sang og sangaktiviteter.

FORMÅL:

At undersøge, hvordan sang kan skabe meningsfulde kursusforløb gennem et fokuseret arbejde ud fra parametrene forbundethed, håb og fremtidsoptimisme, identitet, mening og empowerment.

STATUS:

Der er pt. oprettet seks LYD PÅ-hold i Roskilde kommune, der arbejdes på en manual, og i 2023 udbydes de første LYD PÅ-guide-kurser.

SAMLET BUDGET:

1.422.155,70 kr. heraf 450.000 kr. fra Tryg Fonden, 450.000 kr. fra Det Obelske Familiefond, 306.000 kr. fra Roskilde kommunes Musikbyudvalg, og 220.000 kr. fra Augustinus Fonden.

PROJEKTPERIODE:

2021-2023 med afrapportering primo 2024.

www.sangenshus.dk/lyd-paa-mental-trivsel-gennem-sang

www.roskildesynger.dk

SANG, BEVÆGELSE OG LÆRING

Sang bevægelse og læring

Endnu et hold lærere og pædagoger blev færdige på SBLs årskursus i 2022, og projektets periode er blevet forlænget, så der kommer nye hold i 2023.

I Sang, bevægelse og læring (SBL) samarbejder vi med lærere og pædagoger i folkeskolen om at udvikle det praktiske arbejde med musikundervisningen. Formålet med SBL er at aktivere potentialet i målrettet brug af sang og bevægelse i skoledagen – både i og uden for musiklokalet.

MÅLSÆTNING

Målene for projektet er at udvikle undervisningsmaterialer til sang, bevægelse og læring, at bringe sang, bevægelse og læring ind i undervisningen i folkeskolen og at højne kvaliteten af musikundervisningen i folkeskolen.

SAMARBEJDSPARTNERE

Herning Kommune er projektejer, og Sangens hus har projektledelsen. I projektet samarbejdes der med kommuner, folkeskoler, sangkraftcentre og musikskoler i hele landet.

STATUS

I sommeren 2022 færdiggjorde 36 lærere og pædagoger et årskursus, som også har været præget af coronarestriktioner undervejs. Der har dog været stor

Kursisterne siger:

»Nu føler jeg mig som sang- og musiklærer og tør bruge titlen.«

»Jeg er blevet en meget gladere musiklærer.«

»Det er tydeligt, at jeg har fået flere børn med i undervisningen. Der er ro og koncentration.«

»Masser af glæde og energi, mindre spildtid og uro. Vi når mere/længere på en time end før.«

»Mine klasser synger simpelthen bedre nu.«

»Det bedste kursus jeg nogensinde har været på – sagt på jysk!«

fleksibilitet hos både sangkonsulenter og kursister, hvilket resulterede i en fin vekslen mellem fysiske kursusdage og skolebesøg samt online-alternativer. I efteråret afholdt vi igen netværksmøder for lærere og pædagoger fire steder i landet. Her deltog tidligere kursister i SBL til en spændende dag, der bød på både nyt repertoire, inspiration og netværkssamtaler samt tilbud om online-sparring med sangkonsulenterne.

Sang, bevægelse og læring har løbende arbejdet med at facilitere et 'laboratorium' sammen med musikundervisere. 'Laboratoriet' har skullet udvikle nye idéer og metoder til at arbejde med sang og 'det skabende element' i undervisningen i valgfaget. Arbejdet mundede i 2022 ud i en digital praksispakke med titlen »Valgfagslaboratoriet«, hvor undervisere på sbl.sangenshus.dk kan finde inspiration til at arbejde med bl.a. beatboxing, BandLab og musikalsk skaben i undervisningen.

I 2022 færdiggjorde vi desuden bogen, **Glade stemmer i skolen – sang, bevægelse og læring**, som er en metodebog til undervisning i musik i grundskolen baseret på indhold udviklet i SBL-forløbene. Den officielle udgivelsesdato er 5. januar 2023.

Efter god dialog med A. P. Møller Fonden indgik vi i november en aftale om at forlænge projektperioden til også at omfatte 2023. Inden for budgetrammen har vi således mulighed for at udbyde flere kursuspladser og igangsætte aktiviteter, der understøtter yderligere udbredelse af bogen samt forankring af de populære netværksmøder.

MÅL:
Udvikle undervisningsmaterialer til sang, bevægelse og læring, at bringe sang, bevægelse og læring ind i undervisningen i folkeskolen og at højne kvaliteten af musikundervisningen i folkeskolen.

STATUS:
32 kommuner, 212 skoler, 486 lærere og pædagoger deltager i projektet.

SAMLET BUDGET:
22,2 mio. kr., hvoraf A.P. Møller Fonden bidrager med 11,3 mio. kr. og kommuner med 10,9 mio. kr.

PROJEKTPERIODE:
2016-2023

www.sbl.sangenshus.dk

SANGFÆLLESSKABER FOR ALLE

Sangfællesskaber for alle blev i 2022 rullet ud i et re-design, hvor der er fokus på frivillighed og fællesskab gennem sang.

Projektet »Sangfællesskaber for alle« tilbyder sangfaglig opkvalificering til alle, der er interesseret i at lære metoder og redskaber til at lede fællessang – uden at man behøver at have en musikfaglig baggrund. Udgangspunktet for sangen er krop og stemme, som vi alle har adgang til. Et sangfællesskab er noget andet end et kor. I et sangfællesskab er fællesskabet det vigtigste, og det fællesskab opstår bl.a. igennem sang. Gennem workshops for frivillige sangledere skaber projektet positive, sociale sangfællesskaber med plads til alle.

MÅLSÆTNING

I re-designet ønsker vi at fastholde de tre stærke sangfællesskaber i Ringe, Aarhus og Herning. Derudover vil vi uddanne 60 nye frivillige sangledere, der har lyst og motivation til at bringe sang ind i de fællesskaber, de i forvejen bevæger sig.

SAMARBEJDSPARTNERE

Sangens Hus samarbejder bl.a. med sang-kraftcentrene og virksomheden, Ingerfair.

STATUS

I 2022 har vi i det re-designede projekt igangsat tre nye forløb i Roskilde, Odense

»Stor faglighed, klar og konkret vejledning i sange, trin og fagter. Positive, motiverende og smittende lærere.«

FRIVILLIG SANGLEDER I 2022

»Det har været supergodt og sjovt.«

FRIVILLIG SANGLEDER I 2022

»Jeg har lært nogle rigtig gode redskaber til at få folk til at synge på en rimelig ukompliceret måde.«

FRIVILLIG SANGLEDER I 2022

og Thisted, som skal klæde deltagerne på til at blive frivillige sangledere i løbet af tre workshops. I Thisted er det lokale sangkraftcenter Thy Sangskole en væsentlig drivkraft i projektet.

Efter en god dialog med TrygFonden blev det i efteråret 2022 aftalt, at projektperioden kan forlænges til og med januar 2024. Det giver os tid til at udvikle og afvikle endnu flere workshops for frivillige sangledere til gavn for sangen i Danmark inden for den nuværende budgetramme.

MÅL:
At fastholde de tre sangfællesskaber i Ringe, Aarhus og Herning samt uddanne 60 nye frivillige sangledere.

STATUS:
I 2022 blev der igangsat tre nye forløb for frivillige sangledere i Roskilde, Odense og Thisted.

SAMLET BUDGET:
2.860.654 kr. fra TrygFonden

PROJEKTPERIODE:
Del 1: 2018-2024

www.sangfaellesskaber.dk

SANS

I 2050 vil antallet af ældre over 80 år være tredoblet, og mange får flere aktive år, efter at de går på pension. Men hvordan holder vi vores hjerne frisk så længe som muligt? Sang, dans og musik er væsentlige faktorer.

»SANS – dans med en sang« er en del af DGI-projektet, Hold Hjernen Frisk. Aktiviteten SANS er en blanding af at danse og synge sammen på et hold. Når der arbejdes med rytmer og sang, kommer de fleste af vores sanser grundigt i spil. I projektet SANS inviterer vi flere seniorer ind i fællesskaber, der understøtter en aktiv livsstil. Gennem sang og dans får flere seniorer mellem 60-75 år et liv i bevægelse. Fællesskab og glæde ved at synge, danse og lytte til musik er omdrejningspunktet for en ny motionsform.

MÅLSÆTNING

Målet er, at 11.500 seniorer gennemfører et eller flere Hold Hjernen Frisk-forløb i projektperioden.

SAMARBEJDSPARTNERE

Sangens Hus samarbejder med DGI, Dansekapellet samt Slots- og Kulturstyrelsen.

STATUS
Samlet set er ca. 150 nye SANS-instruktører blevet uddannet på instruktørkurser over hele landet. Den fondsfinansierede del af projektet er afsluttet med udgangen af 2022, men konceptet køres videre som kurser med deltagerbetaling i 2023 og fremadrettet.

Et nyt overbygningsmateriale til allerede uddannede SANS-instruktører er klar til udrulning i foråret 2023. Desuden forventes der nye instruktørkurser over hele landet. DGI og Sangens Hus har indgået en samarbejdsaftale vedrørende afholdelsen af disse kurser, som varetages af hhv. tre masterinstruktører fra Sangens Hus og to masterinstruktører fra DGI.

MÅL:
At 11.500 seniorer gennemfører et eller flere Hold Hjernen Frisk-forløb i projektperioden.

STATUS:
Ved projektets afslutning er der uddannet i alt 5 masterinstruktører og ca. 150 instruktører landet over. Konceptet køres videre som kurser med deltagerbetaling i 2023 og fremadrettet.

SAMLET BUDGET:
13 mio. kr., hvoraf Nordea-fonden bidrager med 10,9 mio. kr. og DGI med 2,2 mio. kr. Sangens Hus står for aktiviteter for 1,1 mio. kr.

PROJEKTPERIODE:
2018-2022

www.holdhjernenfrisk.dk

SYNGDANMARK
- ET NETVÆRK I UDVIKLING

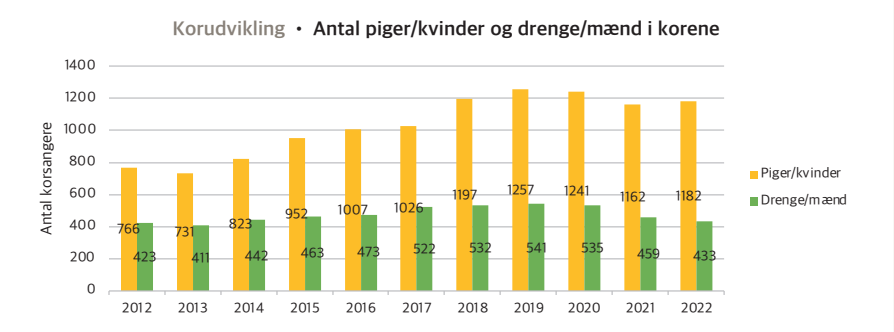
SyngDanmark-netværket har eksisteret siden 2012, og mange af de 12 sangkraftcentre har derfor også fejret deres 10-års jubilæum for nyligt. Sangens Hus er sekretariat for netværket, og i det følgende giver vi et indblik i, hvordan det står til i de lokale sangkraftcentre - på bagkant af corona.

Følgende syv grafer er udvalgt på baggrund af, at de fortæller noget om den samlede udvikling hos de 12 etablerede sangkraftcentre i SyngDanmark. Det er vigtigt at vide, at mange af tallene er fremkommet ved vurderinger, og at sangkraftcentrene alt efter konstruktion ikke nødvendigvis opgør fx økonomi på samme måde. Alligevel tegner tallene et billede, som altså skal læses med bevidstheden om, at tallene er fremkommet ud fra bedste bud fra de mest kvalificerede medarbejdere i sangkraftcentrene.

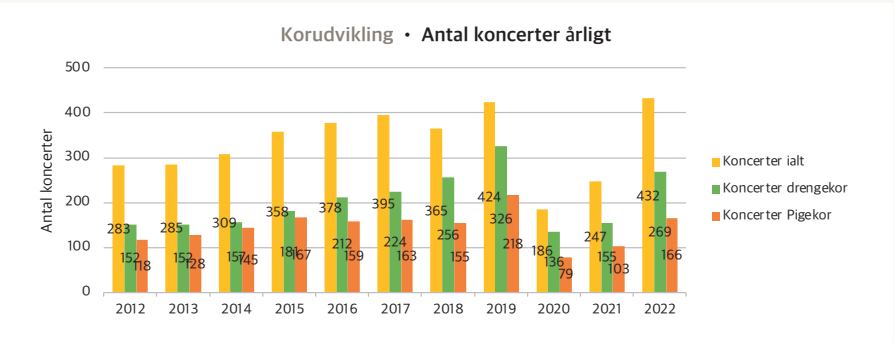
Med ovenstående forbehold peger statistikken på, at faldet i antallet af drenge/mænd i elitekorene, som startede under coronapandemien, fortsatte i 2022.

Koncertaktiviteten er dog igen oppe på 2019-niveau. Det samlede antal fuldtidsansatte er fortsat på det lavere niveau, som kan iagttages siden coronapandemien. En stigning i indtægterne ses, og her stiger den kommunale medfinansiering fortsat på tiende år. Fondenes bidrag er også vendt igen til den positive side oven på faldet under coronapandemien, mens sponsorater og statslig medfinansiering fortsat ligger lavt.

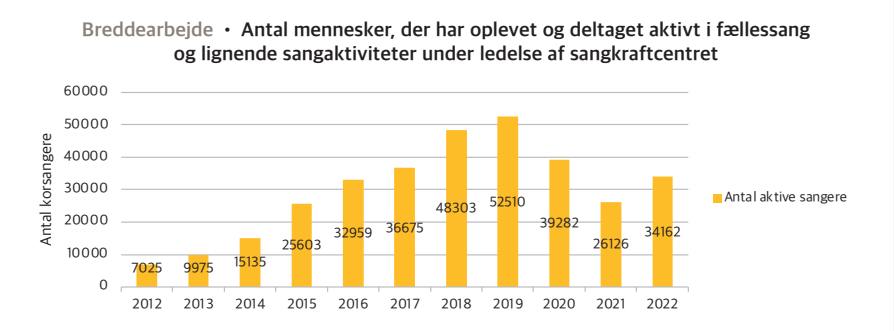
Man kan konkludere, at coronapandemien stadig påvirker sangkraftcentrene med et efterslæb. Det tager tid at genopbygge de tabte ressourcer efter en periode med nedlukninger og svære vilkår for sangen.

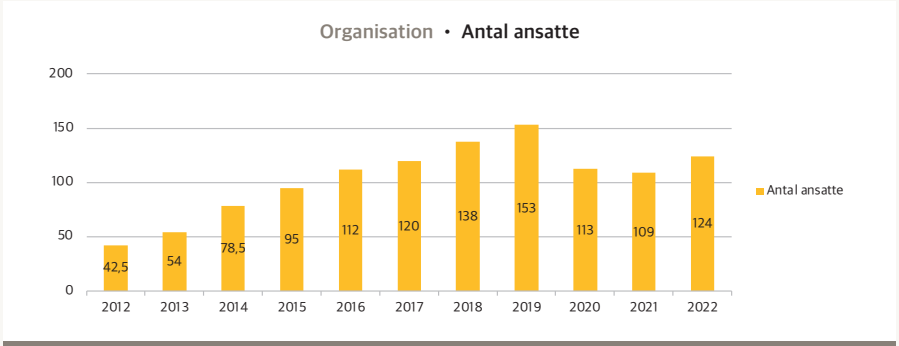
Mens antallet af piger/kvinder i sangkraftcentrenes elitekor har været nærmest stabilt – dog i den lave ende – henover coronapandemien og igennem 2022, falder antallet af drenge/mænd i elitekorene i 2022. Det er en tendens, der startede under coronapandemien.

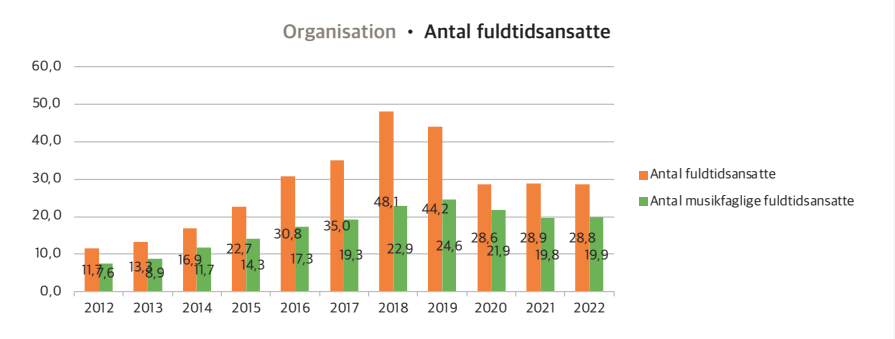
Elitekorenes koncertaktivitet i 2022 er steget og er nu igen på niveau med koncertaktiviteten før coronapandemien.

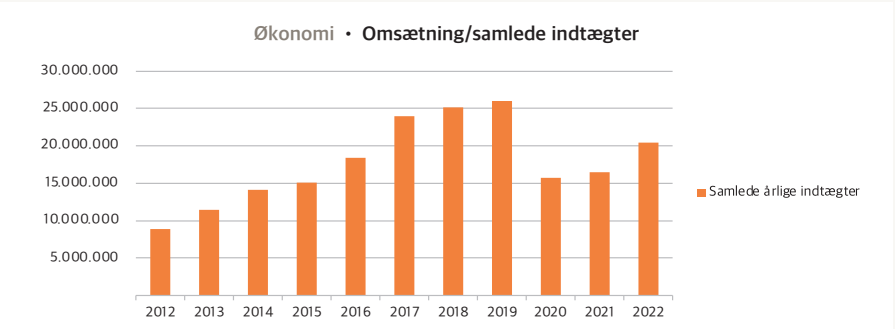
Det ses, at den brede befolkning igen har mod på at deltage i sangaktiviteter foretaget af sangkraftcentrene. Der er sket en markant stigning i forhold til året før, men niveauet ligger stadig under niveauet fra før coronapandemien.

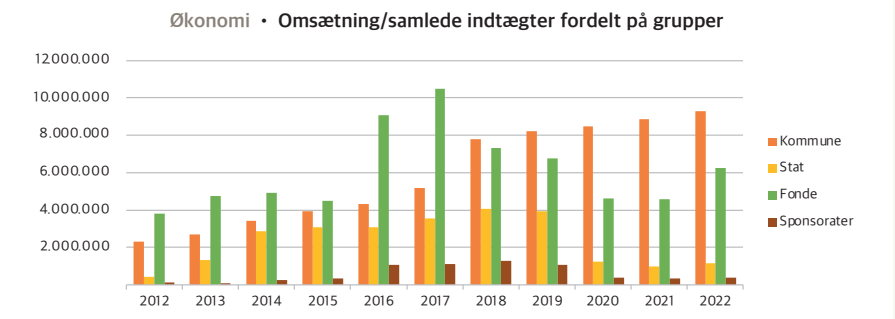
Antallet af ansatte i sangkraftcentrene var i 2022 stigende set i forhold til det lavere niveau under coronapandemien, men antallet af ansatte har stadig ikke nået 2019-niveau.

Beregningen af timer omregnet til antallet af fuldtidsstillinger – og herunder musikfaglige fuldtidsstillinger i sangkraftcentrene – lå i 2022 på samme niveau som under coronapandemien, men ligger langt under 2019-niveau.

Sangkraftcentrenes indtægter er i 2022 steget set i forhold til niveauet under coronapandemien, men har fortsat ikke nået 2019-niveauet. Stigningen skyldes dog til dels en ny opgørelsesmetode i et sangkraftcenter, der også er kulturskole. Uanset tendenser er indtægtsniveauet fortsat under 2019-niveau.

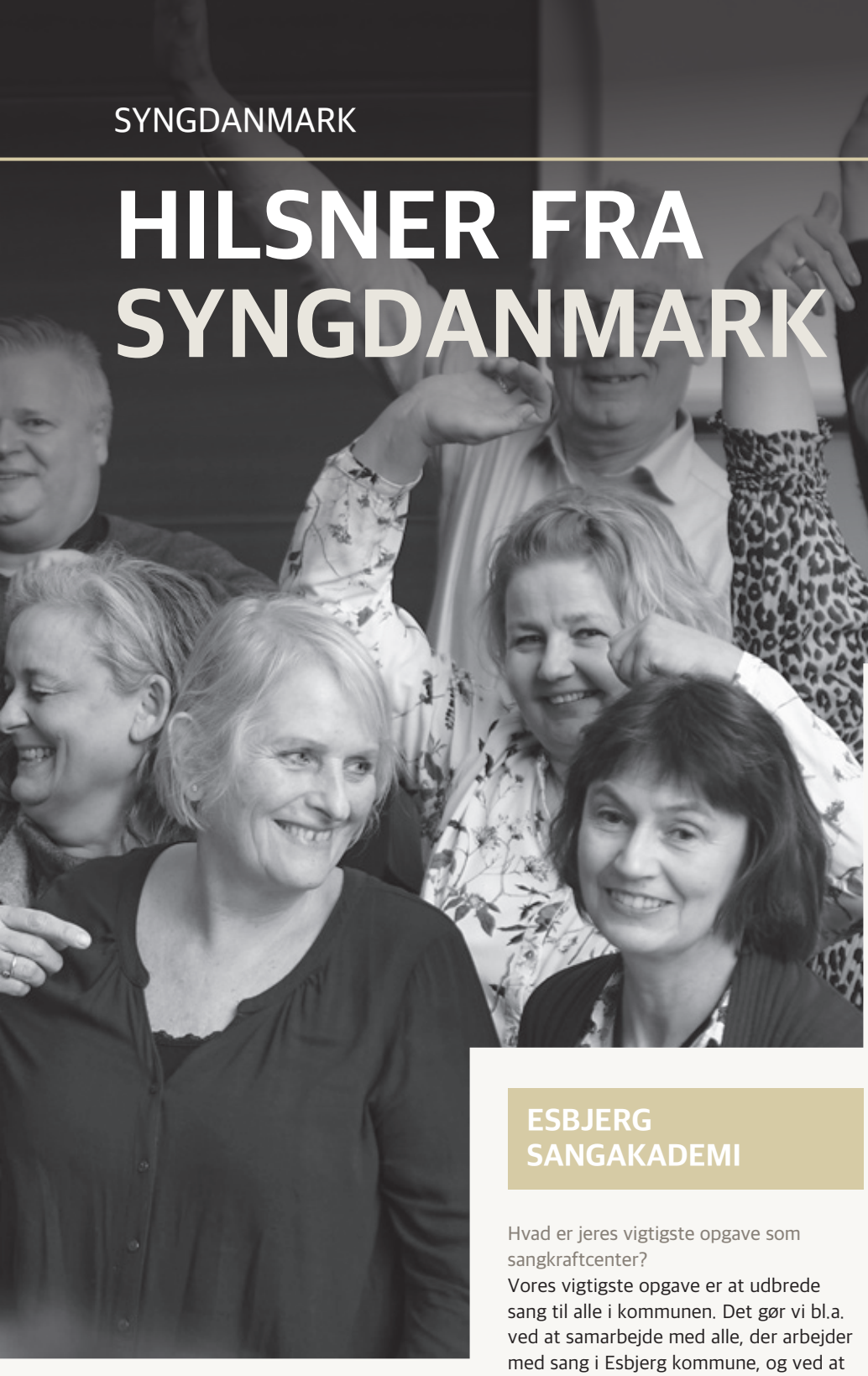
Den kommunale medfinansiering af sangkraftcentrene har været støt stigende gennem 10 år. Fondenes bidrag toppede i 2017 og faldt under coronapandemien til 2015-niveau, men i 2022 steg fondenes medfinansiering igen til et niveau, der nærmer sig 2019. Sponsorater og statens bidrag har siden coronapandemien udgjort en mindre del af sangkraftcentrenes samlede indtægter.

SANGKRAFTCENTRE I SYNGDANMARK I 2022

- Assens SangKraftcenter (ASK)
- Den fynske Sangskole (DfS)
- Den Jyske Sangskole
- Det Sønderjyske Sangcenter
- Esbjerg Sangakademi
- Haderslev Sangakademi
- Mariagerfjord Korskole
- Roskilde Synger
- Sangcenter Nordsjælland
- Sangkraft Aarhus
- Storbyen Synger
- Thy Sangskole

Læs mere om SyngDanmark på:
www.syngdanmark.dk

HILSNER FRA SYNGDANMARK

SANGCENTER NORDSJÆLLAND

Hvad er det bedste, der er sket for jer i 2022?
Danmark har været genåbnet, så vi har kunnet ånde og synge frit igen.

Hvad ser I frem til i 2023?
Et helt år med masser af glade og positive mennesker, som synger og er sammen.

ESBJERG SANGAKADEMI

Hvad er jeres vigtigste opgave som sangkraftcenter?
Vores vigtigste opgave er at udbrede sang til alle i kommunen. Det gør vi bl.a. ved at samarbejde med alle, der arbejder med sang i Esbjerg kommune, og ved at skabe et fællesskab omkring at ville udbrede sang til alle. Det handler også om at være opmærksomme på, hvor vi som kommune har nogle svage led i kæden og arbejde på at styrke dem.

Hvad ser I frem til i 2023?
Vi ser frem til, at vi for første gang laver et Syng Dansk-arrangement, hvor vi arbejder på at få Poul Nyrup Rasmussen som sangvært sammen med Manja Lindgaard fra Bagedysten. Det bliver en fejring af sang i Esbjerg kommune, hvor vi kan vise, hvad Esbjerg Sangakademi kan.

SANGKRAFT AARHUS

Hvad er jeres vigtigste opgave som sangkraftcenter?
Vores vigtigste arbejde som sangkraftcenter er at understøtte sang for alle i kommunen, både børn, unge og voksne. Vi har en vision om, at alle børn skal synge hver dag, at flere børn og unge skal synge i kor og elitekor, og at alle borgere skal have et sangfællesskab at være en del af.

Hvad har I lært eller udviklet i 2022, som I ikke forventede?
Vi har lært vigtigheden af at være gode til at kommunikere til omverdenen, hvad vi som sangkraftcenter bidrager med i vores kommune. Derudover er vi gennem både vores interne og eksterne netværk bl.a. lykkedes med at rekruttere over 20 unge fra hele landet til vores dirigenttalenthold, som løber over fire weekender – et projekt, som i år er støttet af Statens Kunstfond. Vi har også fået mere fokus på i det hele taget at søge et bredere finansieringsgrundlag og at videreudvikle og dokumentere vores projekter samt at arbejde endnu tættere sammen i SyngDanmark-netværket.

Hvad ser I frem til i 2023?
Vi ser frem til at markere 10-års jubilæet for Sangkraft Aarhus, hvilket vi bl.a. markerer med en uropførelse af et nykomponeret værk for skolekor, elitekor og jazzband ved en stor koncert til sommer.

ASSENS SANGKRAFTCENTER

Hvad er styrken ved SyngDanmark-netværket?
Styrken ved SyngDanmark-netværket er, at der igennem de sidste 10 år er samlet en masse viden i sangkraftcentrene. En viden, som man ikke er bange for at dele ud af. Sangkraftcentrene har også gennem årene udviklet en del egne projekter, som andre sangkraftcentre kan få glæde af. Så behøver alle ikke at gå rundt og opfinde de samme »dybe tallerkner».

Hvad ser I frem til i 2023?
Assens SangKraftcenter har et par arrangementer for kommunens kor i støbeskeen, bl.a. et kormarathon, hvor korene samles og synger for og med hinanden. Desuden har vi flere fællessangsarrangementer på vej.

DEN JYSKE SANGSKOLE

Hvilke muligheder giver jeres nye ledelse og organisering jer?
Vi har i 2022 omorganiseret ledelsen i Den Jyske Sangskole med henblik på at stabilisere den daglige drift. Det betyder, at vi kan frigøre ressourcer til videreudvikling af sangkraftcentret bl.a. med fokus på talentudvikling og styrkelse af de øvrige aktiviteter ved Den Jyske Sangskole. Vi har i 2022 taget imod vores nye dirigent for MidtVest Pigekor, Frieda Funk, som har fået en fin start, og som har mange ambitioner for korets udvikling.

Hvad er jeres håb for sangkraftcentrene i Danmark?
Vores håb for sangkraftcentrene i Danmark er, at de kan styrke og være med til at udbrede sangen og skabe mere fokus på den betydning, som sangen har for samfundet og det enkelte individ. Derudover håber vi også, at Sangens Hus fremover får et styrket fokus på talentudvikling.

Hvad ser I frem til i 2023?
Vi ser frem til en gentænkning og videreudvikling af organiseringen af de aktiviteter, som foregår i regi af Den Jyske Sangskole, bl.a. Herning Opera Festival og undervisningen af sangerne i MidtVest Pigekorene og i Herning Kirkes Drengekor.

HADERSLEV SANGAKADEMI

Hvad er det bedste, der er sket for jer i 2022?
Det bedste i 2022 har uden tvivl været at følge vores forsøgsprojekt under Kulturaftalen Sønderjylland-Slesvig – et projekt, hvor danske skoleklasser fra Haderslev Kommune og tyske jævnaldrende besøger hinanden i både Danmark og Tyskland og arbejder med de samme sange. Der kan siges mange rigtig gode ord om det projekt. en erfaring, vi tager med os, er dette: Det er imponerende og fascinerende at se sprogindlæring via sang og bevægelse. De deltagende børn har endnu ikke taget hul på hhv. tysk-/danskundervisningen og er derfor ikke forudindtagede i forhold til at lære ord og udtryk. De lærer helt umiddelbart med sang og bevægelse som redskab.

Hvad ser I frem til i 2023?
I 2023 ser vi frem til at få installeret Sangakademiets nye leder og se, hvorledes den nye leders profil kommer til at præge fremtiden.

DEN FYNSKE SANGSKOLE

Har I oplevet en forandring eller udvikling i samarbejdet med Sangens Hus i 2022?
Der er strammet op på strukturen på SyngDanmarks netværksmøder, som Sangens Hus' jo faciliterer. Sangkraftcentrene kæmper ofte med de samme udfordringer, så det nye mødetiltag, »den varme stol« – hvor sangkraftcentrene skiftevis indtager 'scenen' – er et godt sted til at få gode ideer af hinanden, som man kan arbejde videre med.

Hvordan fejrede I jeres 10-års jubilæum?
Vi havde en dejlig dag, hvor vi dels havde en udstilling på biblioteket med kæmpeplakater, der beskrev Sangskolens virke samt viste smagsprøver fra nogle af vores aktiviteter: Sangglad/legekunst, operadelen fra Den kulturelle Rygsæk, Sangtalentelever SAKS, korsang og fællessang ved Sangfællesskabet. Festtalen blev holdt af tidl. operachef og operasanger Jesper Buhl, som er aktiv i operadelen af Den kulturelle Rygsæk.

Hvad ser I frem til i 2023?
At kunne fastholde de gode projekter, der er igangsat. Bl.a. har vi 19 lærere på en toårig efteruddannelse i projektet »Syng og lær«. Vi forventer at kunne genoptage projekt »Genklang«, som giver så stor mening ude på kommunens plejehjem. Vi har også et ønske om at undervise SOSU'er, så de selv kan være med til at sætte gang i mere sang på plejehjemmene.

Derudover drømmer vi om at finde økonomi til at kunne ansætte en til at tage sig af økonomi og sekretæropgaver.

DET SØNDERJYSKE SANGCENTER

Hvordan fejrede I jeres 10-års jubilæum?
Med flere store jubilæumsprojekter: marathonsang, release af en dokumentar, børnejulekoncerter og »inside the choir»-koncerter samt en stort anlagt jubilæumskoncert i Koncertsalen Alsion med medvirken af mange af vores samarbejdspartnere.

Hvad beskriver bedst den udviklingsrejse, I har været på gennem de 10 år?
Fra ildsjæls-drevet kor til etableret, velanset, kulturel sanginstitution.

Hvad ser I frem til i 2023?
Normalitet efter coronanedlukninger samt spændende projekter på både elite- og breddeniveau.

ROSKILDE SYNGER

Hvilke muligheder giver jeres nye ledelse jer?
I 2022 har Roskilde Synger fået ny administrativ og kunstnerisk leder og samtidig fået tilført nye kræfter til bestyrelsen. Det giver os mulighed for at se på det, vi har gjort de sidste 10 år, med nye øjne – og spørge til, hvilket sangkraftcenter vi gerne vil være fremadrettet.

Hvilke muligheder giver det jer, at der er nye sangkraftcentre på vej med bevillingen fra Sangkraft '25?
Der er uden tvivl mange muligheder i, at der kommer nye og flere sangkraftcentre til i de kommende år. For Roskilde Synger betyder det bl.a., at vi regionalt på Sjælland får flere og flere 'kollegaer', vi kan sparre med og lave fælles indsatser med.

Hvad ser I frem til i 2023?
I 2023 ser vi især frem til, at vi igangsætter nye, lokale samarbejder i Roskilde, der har fokus på at udbrede kendskab til sang, sangtraditioner og skabe fællesskaber på tværs af borgere.

MARIAGERFJORD KORSKOLE

Hvilke projekter eller tiltag fra 2022 er I mest stolte af?
I år har vi ansat en sangkonsulent til at forankre sang endnu mere i bredden i kommunen. Under sangkonsulentens ledelse blev der afholdt forskellige fællessangsaktiviteter i den største del af kommunen, hvor forskellige aldersgrupper deltog. Derudover har Korskolen for først gang i år arrangeret Skolernes Kordag. En workshop og koncert, hvor alle kommunens skoler blev inviteret til at deltage med enten deres skolekor eller sangglade skoleklasser. Korskolens elitekor var også en del af projektet »Det store fælleskor for sangglade børn i Mariagerfjord Kommune«. Projektet blev en kæmpe succes og bliver gentaget i 2023 med endnu flere skoler og skolekor.

Har I oplevet en forandring eller udvikling i samarbejdet med de øvrige sangkraftcentre i 2022?
Igennem Sangkraft '25-projektet er der blevet skabt et endnu bredere netværk for alle lokale sangcentre. Det er dejligt at mærke, at der nu er flere i gang med at gøre en forskel for sang i samfundet. Der er i højere grad kommet fokus på etableringen af sangmiljøer, og informationer og best practice-eksempler er blevet meget mere tilgængelige.

Hvad ser I frem til i 2023?
Vi ser frem til et år, hvor vi i endnu højere grad vil kunne mærke en tilslutning til fritidsaktiviteten 'korsang', som vi kender den fra før pandemien. Fede projekter for både elitekorene og bredden, som kan fastholde de elever og deltagere, vi har, og inspirere og motivere dem, som kunne interessere sig for sang i deres hverdag. Det kan være alt fra fællessangsaktiviteter, skolekorstævne, koncertturnéer, indspilninger og musikvideoproduktion.

THY SANGSKOLE

Hvilke breddeindsatser i 2022 er I mest stolte af?
Vi vil kort fremhæve et par aktiviteter:

- Fem fantastiske Alsang i Nord-stævner – skønt mix af koncert og fællessang, samarbejde mellem i alt 10 kor og inddragelse af yderligere 800 deltagere. Et samarbejde med kor fra hele Thy, Mors, Salling og helt til Skagen. Alsang i Nord blev støttet af Spar Nord Fonden.

- Små Synger Sammen-dag – 500 børn plus deres pædagoger samlet til herlig og sjov sang på Store Torv i Thisted. Et super samarbejde med Thisted By og Musikskolen i Thy samt dagtilbud og Thisted Kommune. Arrangementet blev støttet af Nordea-fonden.

- SangMarathon med 300 korsangere og 500-600 deltagere, som fejrede korlivet og fællessangen i fællesskab. Fællesskab mellem korene og en flot og festlig præsentation af korlivet på egnen.

Hvordan ville I opsummere SyngDanmark-netværkets tanker om, at der er nye sangkraftcentre på vej?
Det er fantastisk at mærke, hvor stor interessen for at etablere flere sangkraftcentre er rundt omkring i landet, og det er en interessant proces at opbygge og forankre nye sangkraftcentre. SyngDanmark-netværket følger udbredelsen af nye sangkraftcentre med meget positiv mine – en udbredelse, som vil hjælpe sangen på vej i HELE Danmark. Vi er glade for, at de ti års erfaring, der ligger i SyngDanmark, kan være til gavn og glæde for at få nye og flere sangkraftcentre godt fra land.

Hvad ser I frem til i 2023?
Nye spændende projekter, hvor vi sætter fokus på sundhedssang.

STORBYEN SYNGER

Hvad er det bedste, som er sket i 2022?
At vi har fået skabt en organisation omkring vores sangkraftcenter, og at det er lykkedes os at få rejst en økonomi og få sat gang i de første sangprojekter.

Hvilke muligheder giver det jer, at I samarbejder med fem kommuner?
Det giver os helt klart det, at hver kommune kun står over for at skulle finansiere et mindre beløb. Men jo også at vi kan sælge samme projekt i flere kommuner og dermed spare en masse udviklingsressourcer. Vi genbruger og tilretter enormt meget, når vi kommer med forslag til kommunerne.

Hvad ser I frem til i 2023?
At få flere penge ind, så vi selv kan få løn for flere timer. Vi har også nogle større projekter på tegnebrættet med nye samarbejdspartnere, som vi glæder os til at se realiseret.

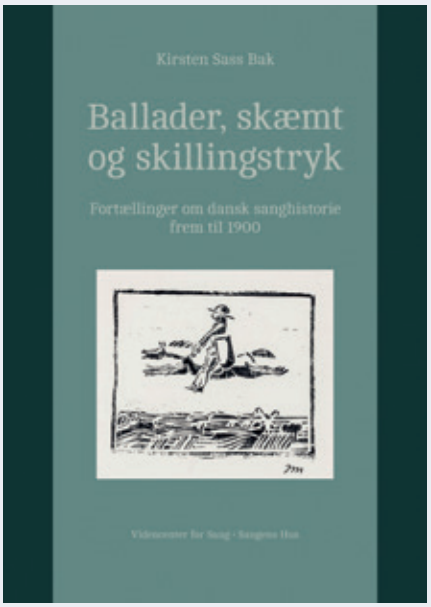
VIDEN OG FORMIDLING

VIDENCENTER FOR SANG
– NY VIDEN OG POTENTIALER FOR SANG

I 2022 har Videncenter for Sang bl.a. udgivet ny sanghistorisk viden og afviklet flere aktiviteter, der peger på, at sang også i fremtiden kan være med til at fremme fællesskaber, mental trivsel og sundhed.

SANGHISTORISK BOG

I 2022 udgav Videncenter for Sang bogen, Ballader, skæmt og skillingstryk, af lektor emeritus på musikvidenskab ved Aarhus Universitet, Kirsten Sass Bak, med bidrag af mag.art. i Nordisk folkemindevidenskab og folkloristik, Lene Halskov Hansen. Bogen behandler visesang gennem 500 år frem til 1900, sangtraditioner, der går bagom og udenom fællessangen. Bogen er det første omfattende sanghistoriske værk siden Karl Clausen for over 60 år siden udgav Dansk folkesang gennem 150 år.

CORONASANG

I løbet af 2022 har Videncenter for Sang fokuseret på aktuelle og underbelyste temaer relateret til sang. I temaet Sang og corona var det mest overraskende, at danske forskere iagttog, at danskere der 'deltog' i corona-fællessangs-TV, ikke følte større fællesskabsfølelse end andre. Forskerne fortolkede det derfor således,

at den nationale virtuelle fællessang kom til at fungere som markør for krisens alvor: Ved at synge sammen under nedlukningerne markerede vi, at »vi er i krise og tager det alvorligt.«

STØRRE POTENTIALE FOR DANNELSE GENNEM SANG

Videncenteret begyndte at undersøge potentielle muligheder for dannelse gennem sang bl.a. via interviews med personer, som er i berøring med læreruddannelsen og pædagoguddannelsen.

I et interview med almen musiklærer fra Det Kongelige danske Musikkonservatorium og cand.pæd. i musik, Linda Vilhelmsen, pointerer hun, at folkeskolen har et meget større potentiale for dannelse gennem sang. Det kræver dog, at de studerende har tid på læreruddannelsen til at dygtiggøre og fordybe sig i sang og musik i langt højere grad, end de har i dag. Derfor kan området med fordel prioriteres ved den ventede revision af læreruddannelsen og fagbeskrivelserne til musikfaget.

Lignende synspunkter fremkom i et interview med musikpædagog og adjunkt ved pædagoguddannelsen på UC Syd, Lotte Gilbert Langseth. Begge peger de på, at sang også kan bruges på specialområdet i langt højere grad, end det gøres i dag. De skeler her til Norge, der har en større tradition for musikterapeuter i 'helse og omsorg'. Det bliver spændende at følge en revidering af pædagoguddannelsen, som må forventes klar i løbet af 2023.

KORSANG

Videncenter for Sang fremhævede i 2022 et fund fra rapporten, Kortlægning af dansk korliv 2020-2021, som peger på, at fællesskabsfølelsen og den sociale glæde ved at synge i kor er den herskende motivationsfaktor for danske korsangere. Et andet dansk studie viser, at sang er godt for sindet og kan have en positiv virkning på det mentale helbred.

Hele to danske undersøgelser slår fast, at markant flere piger synger i kor end drenge. Det er ikke overraskende viden, men årsagerne til den skæve kønsfordeling er komplekse og dybtliggende og kræver handling. Videncenter for Sang og Korliv – folkekirkens kororganisation – satte fokus på kor og køn ved Sangens Hus' konference i 2022 og forventer at fortsætte samarbejdet i 2023.

SANG OG SUNDHED

I 2022 afviklede Sangkraft '25 og Videncenter for Sang i samarbejde en temadag om sundhedssang med 51 antal deltagere. Den fine tilslutning til temadagen vidner om en stor interesse for eksisterende og ny viden og redskaber til sundhedssang i bredeste forstand.

Det særlige momentum for 'sang og sundhed', som kunne opleves i 2022, underbygges ligeledes af en rapport udgivet af verdens mest omfangsrige kultur- og sundhedsprojekt, Culture for Health. Rapporten blev udgivet i 2022 og bygger på en rapport lavet af WHO i 2019. I rapporten fra 2022 anbefaler Culture for Health kultur som en løsning på aktuelle sundheds- og trivselsudfordringer i EU's sundhedsstrategi. Rapporten er en metaanalyse af den forskning, der er lavet på kulturområdet. Særligt 'musik' fylder meget i rapporten, hvilket ikke behøver at betyde, at der er flere gavnlige effekter, der knytter sig specifikt til denne udtryksform – det kan også bare være, fordi der er forsket mere i denne. Men det er dog bemærkelsesværdigt, at det under 'musik' er særligt 'sang', der har flest gavnlige effekter knyttet til sig. Det bliver spændende fremadrettet at følge sangen og se, hvordan Culture for Healths anbefalinger bliver modtaget.

Læs mere om Videncenter for Sang på www.videncenterforsang.dk

UDGIVELSER 2022

VIDEOER

- 12 inspirationsvideoer i den digitale praksispakke »Syng hele året«. Projekt Sangglad. Udgivet af Sangens Hus. www.sangglad.dk/syng-hele-aaret/

- 5 inspirationsvideoer til »Små synger sammen 2022« om »Kroppen«. Projekt Sangglad Mini. Udgivet af Sangens hus. www.sangglad.dk/kroppen/

- 3 videoer med inspirationsmateriale til musik som valgfag. »Valgfagslaboratoriet«. Projekt Sang, bevægelse og læring. Udgivet af Sangens Hus. www.sbl.sangenshus.dk/digital-praksispakke/

- 4 videoer med inspirationsmateriale i digital praksispakke. Projekt Sang, bevægelse og læring. Udgivet af Sangens Hus. www.sbl.sangenshus.dk/digital-praksispakke/

- Videoen »Hvad er et sangkraftcenter?« Projekt Sangkraft '25. Udgivet af Sangens Hus i samarbejde med SyngDanmark. https://www.youtube.com/watch?v=AdMCsRS1io0

- Videoen »LYD PÅ – Alle Tiders Højskole«. Projektet LYD PÅ. Udgivet af Sangens Hus i samarbejde med Roskilde Synger og Roskilde Kommune. https://www.youtube.com/watch?v=5ZG7Wr9fiEI

- Videoen »LYD PÅ – Makers Corner.« Projektet LYD PÅ. Udgivet af Sangens Hus i samarbejde med Roskilde Synger og Roskilde Kommune. https://www.youtube.com/watch?v=GLFpPq-5U7U

- Video om Arbejdersangbogen. Produceret af AOF. Udgivet af Videncenter for Sang i samarbejde med AOF. www.videncenterforsang.dk/film-om-arbejdersang/

- Video om unge DSU'eres brug af Arbejdersangbogen. Produceret af AOF. Udgivet af Videncenter for Sang i samarbejde med AOF. www.videncenterforsang.dk/film-unge-om-arbejdersangbogen/

ARTIKLER

UDGIVET AF SANGENS HUS I SAMARBEJDE MED VIDENCENTER FOR SANG:

- »Børnene har et usædvanligt godt ordforråd«. Sangglad.dk
  Se www.sangglad.dk/wp-content/uploads/2022/01/2022-01-27_sangglad_artikel.pdf

UDGIVET AF SANGENS HUS:

- »SANGKRAFTCENTER – Hvad er det nu lige det er?«. Sangenshus.dk
  Se www.sangenshus.dk/sangkraftcenter-hvad-er-det-nu-det-er/

- »Sangkraftcenter Guldborgsund vil forstærke fællesskabet.« sangenshus.dk
  Se www.sangenshus.dk/sangkraftcenter-guldborgsund-vil-forstaerke-faellesskabet/

- »Sangkraftcenter Sorø Synger: Tilflytterens blik.« Sangenshus.dk
  Se www.sangenshus.dk/sangkraftcenter-soroe-synger/

- »Sæt læreren fri.« Sangenshus.dk
  Se www.sangenshus.dk/interview-praksispakke-valgfagslaboratoriet/

- »Kan man sample sig til sangmod?« Sangenshus.dk
  Se www.sangenshus.dk/sample-sig-til-sangmod/

UDGIVET AF VIDENCENTER FOR SANG:

Tema om Højskolesangbogen

- Interview i tre dele
- Klummer med Anne Odgård om højskolesangbogens 18. udgave
- Inspirationsliste over litteratur om Højskolesangbogen
  Se www.videncenterforsang.dk/tema/har-du-styr-paa-hoejskolesangbogen/

Tema om corona

- Artikel
- Interview
- Inspirationsliste over litteratur om coronasang
  Se www.videncenterforsang.dk/tema/sang-og-corona/

Tema om dannelse

- Interview i tre dele om sang og god pædagoguddannelse
- Interview i fire dele om dannelse og reform af læreruddannelsen
- Inspirationsliste over litteratur om sang og dannelse
  Se www.videncenterforsang.dk/tema/dannelse/

Tema om kor

- Formidling af rapporten, Kortlægning af dansk korliv 2020-21, i form af seks artikler
- Inspirationsliste over litteratur om kor
  Se www.videncenterforsang.dk/tema/hvad-kan-kor/

Tema om teknologi

- To artikler
- En oversat artikel
- Inspirationsliste over litteratur om sang og teknologi
  Se www.videncenterforsang.dk/tema/sang-og-teknologi/

Tema om arbejdssangbogen

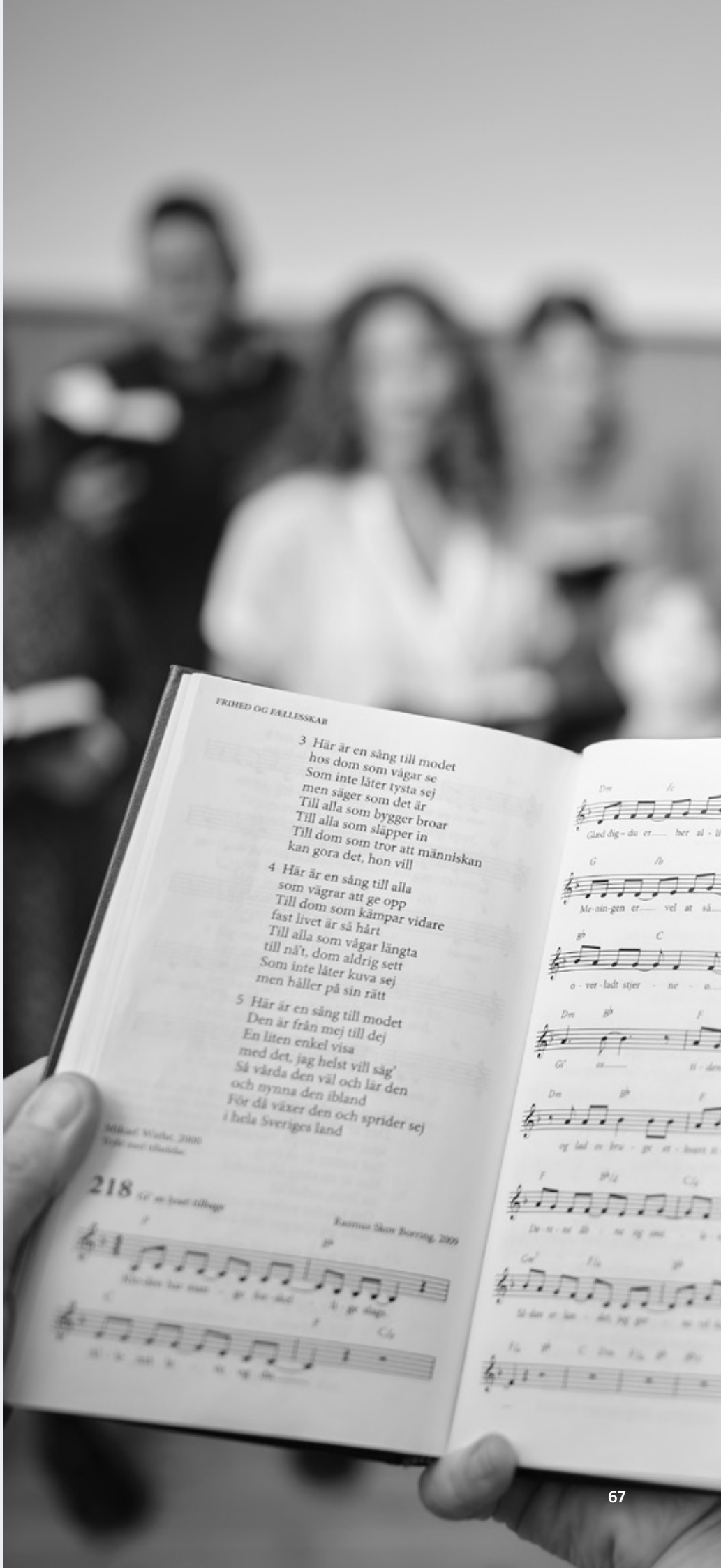
- Tre artikler om arbejdersang skrevet af eksterne, redigeret af Videncenter for Sang
  Se www.videncenterforsang.dk/tema/har-du-styr-paa-arbejdersangbogen/

UDGIVET AF TIDSSKRIFTET SANG I SAMARBEJDE MED VIDENCENTER FOR SANG:

- To fagfællebedømte artikler
- Et essay
- Tre anmeldelser og en samtale om sang
  Se www.tidsskriftetsang.dk/arg3

BØGER

- Sass Bak, Kirsten. 2022. Ballader, skæmt og skillingstryk – Fortællinger om dansk sanghistorie frem til 1900. Udgivet af Videncenter for Sang og Sangens Hus. ISBN 9788797198322
  www.videncenterforsang.dk/ny-sanghistorisk-bog/

HVORFOR NETOP SANG?

AF LEA WIERØD BORČAK, SENIORFORSKER OG FORMIDLER VED VIDENCENTER FOR SANG

Der er kommet stort fokus på sammenhængen mellem kultur og sundhed. Kultur er jo mange ting, og netop derfor springer det i øjnene, at »musik« og særligt »sang« fremhæves igen og igen, når vi taler om »kultur og sundhed« – for hvad er det ved sang, der gør, at netop denne udtryksform så ofte bliver nævnt i sammenhæng med sundhed?

Der er kommet stort fokus på, at der er en sammenhæng mellem kultur og sundhed. Alene i de sidste par år er der udkommet to store internationale rapporter, som på baggrund af grundig gennemgang af en gevaldig mængde forskning konkluderer, at det er sundt og trivselsfremmende at engagere sig i kultur. Så sundt, at konklusionen er, at kultur bør spille en central sundheds- og samfundspolitisk rolle alle vegne – sådan som den nye regering også fremhæver.

FORSKELLIGE FORMER FOR KULTUR

Men kultur er jo mange ting. Teater, film, dans, læsning, skrivning, maling, koncerter, museer, korsang og så videre. Det er ret forskelligartede aktiviteter, og først og fremmest er det vigtigt at understrege, at denne diversitet en god ting i sig selv. I 2020 udkom en stor rapport fra Sundhedsstyrelsen over indsatsen Kultur på Recept; et projekt, der fra 2016 har været udrullet i en række danske kommuner for at afprøve, hvordan kulturaktiviteter kan bruges til rehabilitering. Her adresseres spørgsmålet om kulturens forskellige former. Forskellige typer kultur har forskellige potentialer, og der er også forskel på, hvilke målgrupper de respektive aktiviteter virker på. At tegne, male eller læse giver mulighed for fordybelse alene. At synge eller danse giver oplevelsen af at »løfte i flok».

Sidste år udkom den europæiske »Culture for Health Report«, som er en af de ovennævnte storstilede gennemgange af den internationale forskning på området. Rapporten påpeger, at nogle kunstformer optræder hyppigere end andre i forskningslitteraturen. Det behøver selvfølgelig ikke betyde, at disse kunstformer har større sundhedspotentiale end andre – det kan jo også blot være, at der er blevet forsket mere i netop dem. Alligevel siger det muligvis noget om, hvilke konkrete udtryksformer og aktiviteter der især er gavnlige. Derfor bringer rapporten en liste over, hvilke positive virkninger der knytter sig til hver kunstnerisk disciplin.

På listen er 'musik' den kunstform, som har flest gavnlige virkninger knyttet til sig – og de fleste af disse har med sang at gøre. 5 ud af de 8 gode effekter, som nævnes under »musik«, handler specifikt om sang. Figuren på modstående side er en anskueliggørelse af disse fem punkter.

SANGENS SÆRLIGE EGENSKABER

I Sangens Hus synes vi selvfølgelig, det springer i øjnene, at netop sangen fylder så godt op i dokumentationen af kunstens og kulturens gode virkninger. Spørgsmålet er, hvorfor det er sådan. Her kommer et par bud på nogle forhold, der er særlige for sang, og som er blandt de bagvedliggende årsager til de oplistede effekter.

SANG FORENER FYSISKE, MENTALE OG SOCIALE EFFEKTER

De fleste kunstarter gør brug af en eller anden form for materiale eller instrument. Maleriet har sine pensler og lærred, skrivning og læsning kræver pen, papir og bøger. Stemmen er som musikinstrument indlejret i kroppen, hvilket gør sang til en let tilgængelig udtryksform, men det er samtidig også det, der giver sang en masse konkrete, fysiske sundhedseffekter. Korsang kan have positiv effekt for folk med KOL, demens, Parkinson, sklerose, afasi, cerebral parese, psykisk sygdom m.m. Det har også vist sig, at det at bruge sin stemme musikalsk kan have gavnlig virkning på forskellige mentale udfordringer. Og endelig står det klart, at fællessang kan styrke det sociale sammenhold – mere om det nedenfor. Dermed spænder sangens effekter over hele sundhedsspektret, som WHO definerer som rækkende fra fysisk over mental til social sundhed.

SYNGNING SYNKRONISERER

I fællessangsforskningen er en af de oftest fremhævede årsager til sangens fællesskabsdannende evne, at sang synkroniserer de syngende – såvel fysisk som mentalt. Lige siden den tidligste sociologiske forskning og helt frem til i dag har man ment, at den rytmiske og klanglige sammensmeltning, der sker, når man synger sammen, er et af de stærkeste midler til at skabe og styrke sammenhængskraften i en gruppe. Muligvis skal vi her finde roden til selve sangens oprindelse. Af figuren på modstående side kan vi i hvert fald ligeledes se, at de »sociale fordele« tegner sig for hovedparten af de mange trivselsfordele ved sang.

Aktive vs. modtagende kulturaktiviteter

I studier af sammenhængen mellem kultur og sundhed skelnes der mellem »active« og »receptive« kulturel deltagelse. Kultur kan enten være noget, man overværer – fx koncert eller teater – eller det kan være noget, man aktivt udøver – fx dans eller sang. Når man lytter til smukke og elskede sange, kan det reducere stress og endda lindre smerter. Men når man selv synger for at få det bedre, er det straks mindre vigtigt, om det er smukt. Faktisk peger musikpsykologisk forskning på, at det er fuldstændig ligegyldigt for den terapeutiske effekt, om man synger

Figur: Sangens fordele for fysisk, mental og social trivsel, inspireret af Culture for Health Report, Zbranca, s. 123.

»godt« eller »rigtigt«. Nærmest tværtimod: Jo mindre fokus på at perfektionere lyden af sangen, jo bedre virker sangen på sindet. Hvis vi tør anlægge den vinkel på sang – at det er mindst lige så vigtigt, hvordan det føles, som hvordan det lyder – så er det at synge nok en af de lettest tilgængelige og bredt appellerende aktive kulturformer, der findes. For alle har en stemme.

SANGENS ICEBREAKER EFFECT

Et meget citeret studie fra Oxford Universitet sammenlignede i 2015 sang med andre sociale og kreative aktiviteter og fandt, at sang er den hurtigste måde at opnå social samhørighed i en gruppe. Forskerne pegede på, at det skyldes, at når man laver musik sammen, omgår man kravet om at skulle tale sammen og at skulle etablere ideologiske enigheder.

Sang er som sådan en fordringsløs samværsform. Anden empirisk og musikpsykologisk forskning har slået fast, at ved at synge sammen kan der opnås fællesskabsfølelser i meget store grupper af mennesker. Flere hundrede mennesker kan næppe føre en samtale, men de kan godt synge et stort korværk sammen – så sang er en udtryksform, som kan forene usædvanligt mange mennesker i samme udsigelse.

SANG ER EN MULTIMODAL UDTRYKSFORM

I en af de ovennævnte store rapporter om kultur og sundhed slog WHO i 2019 fast, at en af grundene til kulturens trivselsfremmende virkning er, at kunstneriske udtryksformer ofte er multimodale – altså kombinerer flere forskellige medier eller udtryksformer i sig. Det gælder i høj grad sang, som jo helt konkret består af de to ret forskellige udtryksformer sprog og musik. Hertil kommer bevægelse, som ofte ledsager sang. Mange kulturer verden over skelner slet ikke mellem dans og sang.

Ser vi på sangens to hovedbestanddele, ord og musik, bliver det klart, at de har meget forskellige virkninger. Groft sagt er ordenes betydning mere præcis end musikken, mens musikkens følelsesudtryk og fællesskabende virkning kan være stærkere end ordenes. Denne forskel kommer også til udtryk i forskningen i sangens virkning på det mentale helbred. Mens sangtekster kan hjælpe den enkelte med at finde sig selv og udtrykke traumatiske følelser, så kan det at lave musik sammen og smelte sammen i klang og rytme (gen-)skabe den følelse af forbundethed til andre, som er livsvigtig for os mennesker.

OMTALT LITTERATUR

Bailey, Betty A. og Jane W. Davidson. 2005. »Effects of Group Singing and Performance for Marginalized and Middle-Class Singers.« *Psychology of Music* 33 (3): 269-303.

Daisy Fancourt og Saoirse Finn. 2019. »What is the Evidence on the role of the Arts in Improving Health and Well-being? A Scoping Review.« København: WHO Regional Office for Europe (Health Evidence Network (HEN) synthesis report 67).

Damsgaard, Janne Brammer og Svend Brinkmann. 2022. »Me and Us: Cultivating Presence and Mental Health Through Choir Singing.« *Scandinavian Journal of Caring Sciences* 36 (4): 1134-1142.

Deci, Edward. L. og Richard M. Ryan. 2008. »Self-determination Theory: A Macrotheory of Human Motivation, Development, and Health.« *Canadian Psychology / Psychologie canadienne*, 49 (3): 182-185. https://doi.org/10.1037/a0012801.

Mehr, Samuel A., Manvir Singh, Dean Knox, Daniel M. Ketter, Daniel Pickens-Jones, Stephanie Atwood, Christopher Lucas, Nori Jacoby, Alena A. Egner, Erin J. Hopkins, Rhea M. Howard, Joshua K. Hartshorne, Mariela V. Jennings, Jan Simson, Constance M. Bainbridge, Steven Pinker, Timothy J. O'Donnell, Max M. Krasnow og Luke Glowacki. 2019. »Universality and Diversity in Human Song«. *Science*. Nov 22; 366 (6468). doi: 10.1126/science.aax0868.

Pearce, Eiluned, Jacques Launay, og Robin I.M. Dunbar. 2015. »The ice-breaker effect: Sing-ing mediates fast social bonding«. *Royal Society open science* 2 (10): 150-221.

Sundhedsstyrelsen. 2020. *Kultur på Recept. Tværgående evaluering*. Niras.

Weinstein, Daniel, Jacques Launay, Eiluned Pearce, R. I. M. Dunbar, and Lauren Stewart. 2016. »Singing and Social Bonding: Changes in Connectivity and Pain Threshold as Function of Group Size«. *Evolution and Human Behavior* 37 (2): 152-158.

Zbranca, Rarita. 2022. *CultureForHealth Report: Culture's Contribution to Health and Well-being. A Report on Evidence and Policy Recommendations for Europe. CultureForHealth*. Culture Action Europe.

»SKAL VI SPÆNDE SANG FOR DEN VOGN, DER HEDDER BÆREDYGTIGHED? JA, DET SYNES JEG, VI SKAL.«

AF MAJA HÖHN, KOMMUNIKATIONSKONSULENT I SANGENS HUS

Elsebeth Gerner Nielsen er dybt optaget af fællesskaber. Lige nu er fællesskaberne mange steder truet af en trivselskrise, som sangen oplagt kan hjælpe med at rette op på. Men hvordan ser det ud med klimakrisen, der truer det største fællesskab af dem alle: hele jordens befolkning? Kan sang byde ind med noget i den sammenhæng? Svaret er et rungende »Ja« og bydende »skal«, hvis man spørger Elsebeth Gerner Nielsen.

Det meste af sit liv har Elsebeth Gerner Nielsen været optaget af fællesskaberne: hvordan vi som samfund kan sikre, at alle mennesker har noget at stå op til om morgenen og et fællesskab at være menneske i. Den massive interesse for fællesskabet kan bl.a. ses i de uddannelser, Elsebeth Gerner Nielsen har taget, samt de forskningsprojekter og ikke mindst arbejdsmæssige sammenhænge, som hun har været en del af og i mange tilfælde ledet.

Som meget ung blev hun leder af et kulturhus i Odense, hvor hun var med til at lave nye fællesskaber i et gammelt arbejderkvarter. I Nykøbing Falster arbejdede hun på et projekt, der hjalp med at udflytte udviklingshæmmede fra de store statsinstitutioner til lokalsamfundet. Senere blev hun konsulent for Udviklingscenter for Folkeoplysning og Voksenundervisning og formand for den danske Brundtlandkampagne, »Vor fælles fremtid«.

> **JEG ER SIKKER PÅ, AT SANG KAN VÆRE MED TIL AT ADRESSERE DE KRISER. OG VI HAR JO EN MASSE FORSKNING ALLEREDE, DER DOKUMENTERER, AT DU FÅR DET BEDRE AF AT SYNGE. DET GØR DU SANDSYNLIGVIS, FORDI DET AT SYNGE I SIG SELV GØR, AT DU FÅR EN OPLEVELSE AF, AT DU FOLDER DIG UD SOM MENNESKE. MEN DET HANDLER JO OGSÅ OM, AT DU FÅR ET FÆLLESSKAB AT VÆRE MENNESKE I.**

Brundtlandkampagnens fokus var relationen mellem mennesker og den øvrige natur, og hvordan netop den relation er blevet voldsomt forsømt gennem hele det moderne samfunds historie.

»Vi har brugt naturen som en uudtømmelig ressource, som vi bare kunne bruge løs af, og vi kunne ovenikøbet også bruge den som skraldespand… Brundtlandkommissionen ville med andre ord kaste lys på relationen ikke bare mellem mennesker, men mellem mennesket og den øvrige natur. Og jeg blev formand for en kampagne, som skulle sikre, at alle mennesker forstod det og også agerede i forhold til den forståelse. Så der brugte vi de meget konkrete klima- og biodiversitetsudfordringer, vi stod med allerede på det tidspunkt, til at etablere nye fællesskaber«, uddyber Elsebeth Gerner Nielsen.

Senere blev Elsebeth Gerner Nielsen kulturminister for Det Radikale Venstre og efterfølgende rektor for Designskolen i Kolding og generalsekretær for Folkehøjskolernes Forening i Danmark, hvor både fællesskaberne og klima kom til at fylde stadig mere for hende.

STÆRKT BRUG FOR SANGEN

Elsebeth Gerner Nielsens store passion for naturen og klimaet, men i særdeleshed også fællesskabet lyser ud af hende og gennemsyrer samtalen. Og det er netop sidstnævnte interesse, der nu har fået hende til at engagere sig i Sangens Hus som konsulent for den daglige ledelse og bestyrelsen.

»Grunden til, at jeg synes, at Sangens Hus, sangkraftcentrene og alle de initiativer, vi har gang i her, er helt fantastiske, er jo, at det også drejer sig om fællesskab. Sang er en helt naturlig måde at skabe et fællesskab på. Man kommer for at synge, men ender med at få nogle venner«, siger hun. Og der er stærkt brug for sangen netop nu ifølge Elsebeth Gerner Nielsen:

»Vi står overfor nogle gigantiske kriser især i forhold til trivsel, som har forskellige ansigter: med unge, der skærer i sig selv og tager livet af sig selv, ensomhed blandt både unge og ældre, stress … mistrivsel overalt i samfundet.

Jeg er sikker på, at sang kan være med til at adressere de kriser. Og vi har jo en masse forskning allerede, der dokumenterer, at du får det bedre af at synge. Det gør du sandsynligvis, fordi det at synge i sig selv gør, at du får en oplevelse af, at du folder dig ud som menneske. Men det handler jo også om, at du får et fællesskab at være menneske i«, slår hun fast.

> **DE UNGE, DER KOMMER PÅ HØJSKOLE, DE SYNGER JO. MEN HVORDAN FÅR VI ALLE DE UNGE, DER IKKE ER PÅ HØJSKOLE, TIL AT SYNGE? MÅSKE VED AT INTERESSERE OS FOR DET, DE ER OPTAGEDE AF. OG VIRKELIG MANGE UNGE ER OPTAGEDE AF DEN KRISE, KLODEN ER I.**

VI SKAL SELVFØLGELIG HOLDE OS FOR ØJE, AT VI IKKE BEGYNDER AT LAVE DOKTRINER. FOR MIG ER DET IKKE ET MÅL, AT ALLE SKAL SYNGE. TVÆRTIMOD SYNES JEG, DET ER VIGTIGT, AT VI HOLDER FAST I DEN FRIHED, DER OGSÅ ER I SANGEN. MEN DERFOR KAN MAN GODT FORSØGE AT VEJLEDE SANGEN OG PRØVE AT FØRE DEN NOGLE NYE STEDER HEN.

TILBAGE TIL DE FRIE, FORPLIGTENDE FÆLLESSKABER

Elsebeth Gerner Nielsen er meget optaget af den bevægelse væk fra samfundet og hen til et mere individ-præget fokus, som også flere teoretikere – fx den tyske sociolog Ferdinand Tönnies – har beskæftiget sig med.

Men Elsebeth Gerner Nielsen bemærker også, at vi måske alligevel befinder os i en tid, hvor folk er begyndt at søge tilbage til fællesskaberne:

»Jeg tror, at vi er på vej frem til nogle nye fællesskaber, fordi jeg tror ikke, at vi kan være tjent med at komme tilbage til de gamle fællesskaber og al den sociale kontrol, der også var forbundet med dem.

Der var masser af ufrihed i det gamle samfund. Jeg ønsker mig slet ikke tilbage til 'det, der var engang.' Jeg er jo selv et produkt af det moderne samfunds udvikling. Jeg har fået lov til at gøre lige det, der passede mig. Jeg fik en Yamaha, da jeg var 15, og jeg kunne køre derudaf med 90 kilometer i timen og havde fuldstændig frihed til at vælge, hvad jeg ville, og hvad jeg havde lyst til at uddanne mig til. Den frihed skal vi beholde.

Men bagsiden af frihedens medalje er jo ensomhed og isolation, at man får den der oplevelse af at være 'sin egen lykkes smed' – og altså også overladt til sig selv. Så jeg synes, målet må være, at vi udvikler nogle nye fællesskaber, hvor der er en balance, hvor man stadigvæk kan være sig selv, samtidig med at man er sammen med andre. Nogle frie, forpligtende fællesskaber. Det er det, vi skal arbejde på. Og det synes jeg, at sangfællesskaberne er.«

»NU SKAL DET ÅBENBARES«

I sit første møde med Sangen Hus' sangkonsulenter lavede Elsebeth Gerner Nielsen et oplæg, hvor hun bl.a. brugte tid på at tale om en forbindelse mellem sang og klimakamp, som hun uddyber på følgende måde:

»Dannelse har jo traditionelt drejet sig om, at vi skulle lære at begå os i forhold til andre mennesker – og det har vi faktisk heller ikke været særligt dygtige til, det er jo derfor, at fællesskaberne mørner. Men på den lange bane er det ikke nok at blive dygtig til at relatere os til andre mennesker, vi er nødt til at blive dygtige til at relatere os til den natur, der er omkring os. Vi er nødt til at lære at forstå, at vores egen natur er indskrevet i den øvrige natur.

Jeg synes, det er så åbenlyst nu med PFAS. Først tænker vi, at det bare er noget havskum ude ved Vesterhavet ved Harboøre Tange. Nå! Så er det lige pludselig hele vestkysten. Og så er det lige pludselig køerne, der går og græsser på markerne ved vestkysten! Og wauw! Nu er det også i de økologiske æg! Vi kan simpelthen ikke blive ved med at holde naturen ud i strakt arm, uden for os selv. Vi bliver nødt til at tage den ind. Vi bliver nødt til at elske den.

I sangen »Nu skal det åbenbares« siger Grundtvig, at »... han har aldrig levet, / som klog på det er blevet, / han først ej havde kær.« Det er før blevet læst som Grundtvigs holdning til, at man kun kan blive klog på noget, man også har kær, eller som giver mening for en selv. Og måske er det sådan, at vi ikke kan forstå naturen – at vi ikke kan sætte os i dens sted – medmindre vi virkelig lærer at elske den. Og hvordan kommer man til at elske noget? Jamen, jeg tror, at det også er gennem sang.«

SANGENS OPGAVE?

Kritiske røster vil måske spørge, om det overhovedet er kunsten og kulturens opgave – at løse konkrete problemer som fx klimakrisen. Til det svarer Elsebeth Gerner Nielsen:

»Det vil jo altid være frivilligt. Det vil være op til den enkelte og de forskellige fællesskaber at finde ud af, hvad de vil. Men jeg synes, at situationen omkring klima og biodiversitet er meget alvorlig. Jeg kan godt forstå de unge, der nu overvejer, om de skal få børn. Og jeg forstår virkelig de unges oprør. Det tager jo håbet fra os, at fremtiden bliver så usikker.

Hvis vi fremskriver den udvikling, der er nu, jamen så vil de fleste skovarealer på den her klode brænde op. Polerne vil smelte. Det vil være en helt anden klode, end den vi kender. Den vil være ubeboelig i mange steder af verden. Det vil ikke bare blive millioner af flygtninge, det vil blive milliarder. Det vil være et ragnarok. Når det nu er så alvorligt, og når nu sang kan så meget, ville det så ikke være i orden at sige, at vi vil forsøge at finde ud af, hvordan vi kan synge os til en bæredygtig udvikling? Finde ud af, hvordan sang kan bidrage også på dét område.«

Elsebeth Gerner Nielsen påpeger i den sammenhæng, at det måske også kan blive en måde at nå ud til nye målgrupper på: »De unge, der kommer på højskole, de synger jo. Men hvordan får vi alle de unge, der ikke er på højskole, til at synge? Måske ved at interessere os for det, de er optagede af. Og virkelig mange unge er optagede af den krise, kloden er i.«

Hun understreger dog samtidig, at hun hverken kan eller skal bestemme, hvordan fællesskaberne opererer, eller hvordan de vælger at bruge sang.

»Jeg spørger bare nysgerrigt til, hvad man kunne forestille sig, der kunne udvikle sig. Når jeg ser på den magt, hippierne fik i

60'erne og 70'erne og den sangskat, der var forbundet med det – de brugte jo virkelig kulturen og sangen og litteraturen til at udvikle et nyt fællesskab. Kan vi ikke hjælpe de generationer, der nu er på vej, og som er så fortvivlede? Kunne vi ikke hjælpe dem til at få et sprog for det, der er ved at knuse deres hjerter og deres håb? Det kunne være fedt, hvis der var nogen, der inspirerede til det og åbnede for en sangskat, der ligger i nærheden af deres univers.«

ET UNI-VERS

I det hele taget er Elsebeth Gerner Nielsen optaget af, hvordan vi kan udvide fællesskabsfølelsen, så den går ud over det enkelte fællesskab – ja, udover de enkelte lande:

»I mit oplæg til Sangens Hus' sangkonsulenter prøvede jeg at lave et spin på »UNI-VERS«. Altså »univers« som det, der kan give sammenhængskraften på tværs af alt. Det er jo det, vi i hvert fald på dansk udtrykker, når vi siger »universs« – at der er et vers, et sprog, som er universelt, og som giver sammenhængskraften mellem alle levende væsener og også mellem de levende væsener og det, der ikke er levende.

Hvis vi skal kunne løse klimakrisen, tror jeg, at der er behov for at udvikle en ny ømhed, en ny omsorg, en ny ydmyghed, som vi ikke kan nøjes med at gøre på det enkelte samfunds plan. Det bliver vi nødt til at gøre i en større sammenhæng, noget, der er større end det enkelte menneske, det enkelte fællesskab, det enkelte land.

Og hér kan sang måske gøde jorden til at forme de fællesskaber, som skal handle, når det kommer til at lave reelle forandringer i forhold til klimaet. Sagt på en anden måde kan sangen måske være det, der gør, at jordens befolkning kan føle sig som ét »uni-vers« – som kan forene os på tværs af alle forskelle. Men vi har stadig et stykke vej igen. Tag bare vores måde at synge på i Danmark.

Vi kan så godt lide at sige, at vi er en af de mest syngende nationer i verden – og det er vi nok også. Men vi har også masser af fx indvandrere, som ikke er en del af sangfællesskabet, og jeg tror også, der er store grupper af unge, der ikke synger særlig meget. Så jeg tror, at der er brug for, at vi gør meget mere, hvis sang virkelig skal blive noget, som omfatter alle – bare i Danmark.

Dér er en konkret opgave for Sangens Hus og for sangkraftcentrene: Hvordan kommer vi ud i de såkaldte udsatte boligområder? Hvordan når vi dem, som ikke er en del af sangfællesskabet endnu?«

KYNDIG VEJLEDNING, MEN INGEN DOKTRINER

Elsebeth Gerner Nielsen understreger dog også, at hun på ingen måde går ind for 'sangtvang':

»Vi skal selvfølgelig holde os for øje, at vi ikke begynder at lave doktriner. For mig er det ikke et mål, at alle skal synge. Tværtimod synes jeg, det er vigtigt, at vi holder fast i den frihed, der også er i sangen. Men derfor kan man godt forsøge at vejlede sangen og prøve at føre den nogle nye steder hen. Jeg synes, vi skal prøve at bruge sangskatten til at inspirere håbet. Det kan man jo fx også gøre ved at høre andre synge eller synge alene. Og der er også den mulighed, at læse en sang...

En af de smukkeste og mest involverende sange, jeg kan komme i tanke om, når vi snakker bæredygtighed, er Lisbeth Smedegaard Andersens »For vist vil de komme.« Sidste vers lyder: »en drøm om et folk der med udsyn og ånd / bevarer en ligevægtssfære / hvor livet kan forme sig værdigt og frit / og mer ikke blot kræver mere – / en fremtid der skabes i tæt symbiose / med lærker og viber i engdrag og mose / for vist vil de komme / vil viberne komme igen.«

Jeg havde aldrig hørt det begreb »ligevægtssfære« før, men jeg vidste alligevel, hvad hun mente, dybt inde i hjertet. Det vækkede en genklang i mig.

Selvfølgelig er sang i sig selv ikke nok til at løse kriserne – hverken krig eller klima – men sang kan være et afsæt til at få følelse, krop og hjerte med ind i fx bæredygtighedsdebatten. Så hvis du spørger: Skal vi spænde sang for den vogn, der hedder bæredygtighed? Så vil jeg svare: Ja, det syntes jeg, at vi skal!«

SELVFØLGELIG ER SANG I SIG SELV IKKE NOK TIL AT LØSE KRISERNE – HVERKEN KRIG ELLER KLIMA – MEN SANG KAN VÆRE ET AFSÆT TIL AT FÅ FØLELSE, KROP OG HJERTE MED IND I FX BÆREDYGTIGHEDSDEBATTEN.

- Elsebeth Gerner Nielsen driver i dag sin egen konsulentvirksomhed og er strategisk direktør i Sangens Hus.
- Tidligere generalsekretær for Folkehøjskolernes Forening i Danmark (2020-2022)
- Tidligere rektor for Designskolen Kolding (2007-2020)
- Forhenværende kulturminister (1998-2001) og tidligere medlem af Folketinget for Det Radikale Venstre (1994-2007)
- Uddannet cand.rer.soc. fra Odense Universitet (1986)

ALLE HAR EN STEMME

1.
Vi har en sjæl og en krop
Vi har en bund og en top
Vi lukker hjerterne op
og mærker kammertonen.
Vi synger én melodi
Vi mødes i harmoni
Vi slipper stemmerne fri
forlader stillezonen.

Tonerækker står tætte
som perler på en snor
Vi løfter dem i kor
til fuldt og frodigt flor:

Alle har en stemme, alle har en sang
Alle hører hjemme i en fælles klang
Vi kan smelte sammen
i en øregang
Alle har en stemme
alle har en sang.

2.
Når noget stort er på spil
når livet gør som det vil
når talen ikke slår til
får sangen sjælevinger.
Det har en særlig magi
en slags frekvenspoesi
en overtonekemi
når alle stemmer klinger.

Hverdagsjag og bekymring
forsvinder uden spor
Et tonebrus der gror
Sopran alt bas tenor:
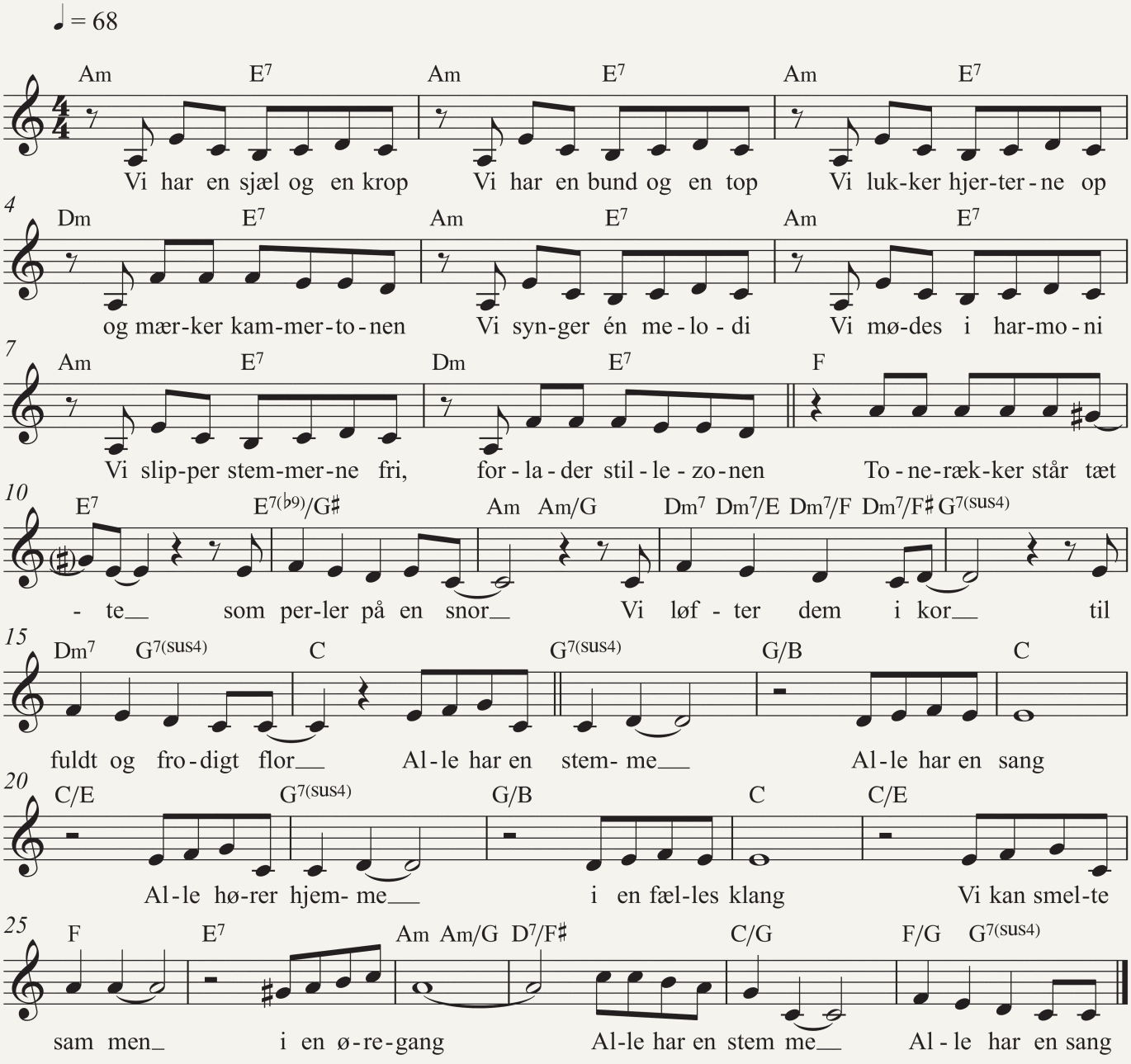
Alle har en stemme, alle har en sang
Alle hører hjemme i en fælles klang
Ingen går i glemme
i en øregang
Alle har en stemme
alle har en sang

3.
Fra vi bli'r født til vi dør
fra trist til jubelhumør
fra prof til glad amatør
kan sangen samle alle.
Vi føler længsel og lyst
og glæden hæver vort bryst
Vi synger sange til trøst
når sorgen la'r os falde

Sang er brusende bølger
hvor lidenskaben bor
Det er et mærk'ligt ord
for lidenskab er stor.

Alle har en stemme, alle har en sang
Alle hører hjemme i en fælles klang
Det der skal fortælles
har en indre trang
Det vi har tilfælles,
kan vi mærke i en sang.

Alle har en stemme, alle har en sang
Alle hører hjemme i en fælles klang
Lad os smelte sammen
i din øregang
Alle har en stemme
alle har en sang.

Copyright © Helle Hansen

Tekst og musik:
Helle Hansen

Skrevet og uropført til den officielle åbning af Sangens Hus den 17. marts 2014

Sangens Hus

Alle har en stemme